

## Linjiila Iisaa Ngedu Yuhanna

### *No Konngol Laamdo laatorii neddo*

<sup>1</sup> E puddoode biyeteedo Konngol ana woodi. Biyeteedo Konngol oo ana wondi e Laamdo, o Laamdo. <sup>2</sup> Omo wondi e Laamdo gila puddoode. <sup>3</sup> E makko Laamdo tagiri huunde fuu. Fay huunde e ko woodi koo, tagaaka so wanaa e makko. <sup>4</sup> E makko nguurndam woni, dam nguurndam laatani yimbe fooyre. <sup>5</sup> Fooyre ndee ana yaayna ley nimre. Nimre ndee waawaa jifude nde.

<sup>6</sup> Wadiino e wakkati, Laamdo nelii neddo biyeteedo Yaayaa. <sup>7</sup> O seedee gardo haalde haala ndeen fooyre oo, yalla yimbe fuu ana ngoondinira saabe haala makko kaa. <sup>8</sup> Wanaa kanko woni fooyre ndee, kaa o seedee gardo haalde haala mayre oo. <sup>9</sup> Kayre woni fooyre goongaraare warnde ley aduna faa yaaynana yimbe fuu.

<sup>10</sup> Biyeteedo Konngol oo ana ley aduna, kanko woni tagudo aduna oo, kaa aduna oo annditaali mo. <sup>11</sup> Mo warii e lejol makko, kaa lejol makko jabbaki mo. <sup>12</sup> Kaa jabbiiibe mo so ngoondini mo bee, o hokkii dum'en baawde laataade biibe Laamdo. <sup>13</sup> Been yo rimraabe ko wanaa muuyo terde, ko wanaa muuyo gorko, kambe be rimraabe iwruude to Laamdo.

<sup>14</sup> Konngol ngol laatii neddo. Oon hodidi e meeden, o keewdo hinnee e goonga. Min njii

teddeengal makko, teddeengal hono ngal Bajjo heɓata e baam mum.

<sup>15</sup> Yaayaa seettanike mo, eewnii, wii:

—Kanko woni mo kaalannoo-mi on haala mum oo, mbii-mi: «Caggal am ardiido kam waran, sabi omo woodi gila mi tagaaka.»

<sup>16</sup> No hinnee makko foti heewde, en fuu en keɓii, hinnee dow hinnee. <sup>17</sup> Saabe Muusaa keɓir-den Sariya, kaa hinnee e goonga saabe Iisaa Almasiihu heɓiraa. <sup>18</sup> Fay gooto yiyaali Laamdo abada. Jonnoo, Biddo bajjo gondudo e Baabiraado oo, kaɗum humpiti en mo.

### *No Yaayaa waajorii*

<sup>19</sup> Yahuudiyankooɓe Urusaliima neli Lewinkooɓe\* e yottinooɓe sadaka to Yaayaa lamndoo kaɗum woni homo. <sup>20</sup> O jaabii ɓe ko selli:

—Miin, mi wanaa Almasiihu.

<sup>21</sup> Be lamndii mo, ɓe mbii:

—Aan, a homo? A annabi Iliyaasa naa?

O wii:

—Mi wanaa.

Be mbii:

—A Annabaajo oo naa?

O jaabii:

—Mi wanaa!

<sup>22</sup> Be mbii mo:

—A homo ndennoo? Haalan min ko min kaaltanoya neluɓe min ɓee. Ko njogori-daa hoore maa?

<sup>23</sup> O jaabii, o wii:

---

\* **1:19** Yimɓe leɗol Lewi ngonnoo humaniiɓe golle dewal Laamdo gila e jamaanu Muusaa.

—Miin woni «ooynotoодо ley ladde jeereende so ana wiya: moyyintinee laawol Joomiraado»,† hono no annabi Esaaya wiiri nii.

<sup>24</sup> Nelaabe 6ee to Farisa'en iwri. <sup>25</sup> Be lamndii mo:

—Ko saabii so ada loota yimbe lootogal batisima, tawi a wanaa Almasihu a wanaa Iliyaasa a wanaa Annabaajo oo?

<sup>26</sup> Yaayaa jaabii 6e, wii:

—Miin, mido batisira ndiyam, kaa won dariido hakkunde mon mo on anndaa. <sup>27</sup> Kanko, o waran caggal am. Miin, mi fotaa fay e humtude boggi pade makko.

<sup>28</sup> Dum wadii Baytaniya ootoo bannge maayo Urdun, do Yaayaa batisannoo doo.

<sup>29</sup> Janngo mum, Yaayaa yii Iisaa ana wara e mum, wii:

—Annii, njawdiri Laamdo ndoondotoondi luutti aduna. <sup>30</sup> Dum woni ko mbiinoo-mi e makko: «Neddo waran caggal am, ardiido kam, sabi omo woodi gila mi tagaaka.» <sup>31</sup> Miin, mi anndaano mo, kaa mi warii mido batisira ndiyam yalla omo bannkana Israa'iilankoo6e.

<sup>32</sup> Yaayaa seettii, wii:

—Mi yii Ruuhu hono wuugaandu ana jippoo iwde dow kammu faa hodi dow makko. <sup>33</sup> Miin, mi anndaano mo. Kaa neldo kam mi batisira ndiyam oo, katum wii kam: «Oon mo njiyataa Ruuhu ana jippoo dow mum oo, katum woni batisiroowo Ruuhu Ceniido.» <sup>34</sup> Miin, mi yii, mi seettike kanko woni Bii Laamdo.

*No Iisaa suborii taalibaabe mum aranndee6e*

---

† 1:23 Esaaya 40.3

<sup>35</sup> Janngo mum kasen Yaayaa ana dardii e taalibaaḅe mum ḁifon. <sup>36</sup> O yii Iisaa ana bettoo, o wii:

—Annii, njawdiri Laamḁo!

<sup>37</sup> Taalibaaḅe ḁifon ḅee nani ko o haali koo, njokkitii Iisaa. <sup>38</sup> Iisaa yeecitii, yii eḅe njokki e mum, wii ḅe:

—Kodum tewtaton?

ḅe njaabii, ḅe mbii:

—*Rabbii* (ḁum woni «Moobbo»), hoto njoodoto-ḁaa?

<sup>39</sup> O wii ḅe:

—Ngaree yeewee!

Nḁen ḅe ngari, ḅe njii ḁo o joodotoo ḁoo. ḅe ngondi e makko oon jalooma. Dum wadii wakkati kiikiide.

<sup>40</sup> Andire mijii Simon Piyeer oo yo gooto e ḁifon nanḅe haala Yaayaa so njokkitii Iisaa ḅee.

<sup>41</sup> Mawniiko Simon o adii fuu hawrude, o wii ḁum:

—Min njii Almasiihu.

(Dum woni Cuḅaado.)

<sup>42</sup> O nabi ḁum to Iisaa. Iisaa yeewi Simon, wii ḁum:

—Aan, Simon ḅii Yuhanna mbiyete-ḁaa, caggal jooni a innditirte Kefas.

(Kefas e Piyeer fuu gootum. Maanaa majjum yo haayre.)

<sup>43</sup> Janngo mum, Iisaa anniyii yaade Galili. O hawri e Filipa, o wii ḁum:

—Jokkam!

<sup>44</sup> Filipa ana jeyaa Baytisayda, ngalluure nde Andire e Piyeer fuu njeyaa e mum ndee. <sup>45</sup> Filipa hawri e Natanayel, wii ḁum:

—Min tawii mo haala mum winndaa ley Tawreeta Muusaa e ley dewte annabaaḅe oo. O Iisaa Nasaraatunke ɓii Yuusufu oo.

<sup>46</sup> Natanayel wii mo:

—Ko moyyi ana waawi iwruude Nasaraatu naa? Filipa jaabii mo:

—War yeew!

<sup>47</sup> Iisaa yii Natanayel ana feewi dum, wii:

—Oo yo Israa'iilanke jaati, kutee fuu walaa e makko.

<sup>48</sup> Natanayel wii mo:

—Hoto anndu-ɗaa kam?

Iisaa jaabii mo, wii:

—Mi yii ma ley ibbi gila Filipa noddaali ma.

<sup>49</sup> Natanayel jaabii, wii:

—Moobbo, a Bii Laamɗo, a kaananke Israa'iila.

<sup>50</sup> Iisaa jaabii mo, wii:

—Saabe mi wii mi yii ma ley ibbi koo tan ngoondɗinir-ɗaa naa? A yiyan ko ɓuri dum haaynaade.

<sup>51</sup> Nden o wii Natanayel:

—Mido haalana on goonga: on njiyan kammu ana udditoo, on njiyan malaa'ika'en Laamɗo ana ḡabba ana njippoo dow Bii Nedɗo.

## 2

### *No Iisaa waɗiri haaynde ley kuurtungu*

<sup>1</sup> Balɗe ɗiɗi caggal mum, kuurtungu waɗi ley ngalluure wiyeteende Kaana ley leydi Galili. Inna Iisaa ana tawanoo ton. <sup>2</sup> Iisaa e taalibaaḅe mum duu noddaama ngara kawra e kuurtungu oo. <sup>3</sup> Nde peguujam maḅḅe timmunoo ndee, inna Iisaa wii:

—Be ngalaa peguujam.

<sup>4</sup> Iisaa jaabii mo, wii:

—Tama aan haalanta kam ko kaan-mi wadude? Wakkati am yonaali tafon.

<sup>5</sup> Inniiko wii gollooɓe ɓee:

—Ko o yamiri on fuu, ngadon.

<sup>6</sup> Kaaye jeegom, asiide faa laatii hono pakaaje mawde do Yahuudiyankoobe lootetee faa laɓɓinee banngal diina, ana ngonnoo ton. Honde fuu ana naanna bulki sappo ndiyam. <sup>7</sup> Iisaa wii ɓe:

—Kebbinee pakaaje dee ndiyam.

Be kebbini de faa de keewi. <sup>8</sup> O wii ɓe:

—Jooni kaa, nedee naɓanee hooreejo kuurtungu oo.

Be naɓi. <sup>9</sup> Nde hooreejo oo meedunoo ndiyam mbaylitaadam peguujam dam ndee, annditaali to dam ittaa. Kaa gollooɓe neduɓe ndiyam dam ɓee ana anndi. O noddi jommbaajo gorko oo, <sup>10</sup> o wii dum:

—Yimɓe fuu peguujam mbeldam mboowi adoraade. Nde yimɓe cigirii, nden dam welaa dam yaretee. Kaa aan, ada resi mbeldam dam faa jooni.

<sup>11</sup> Nii Iisaa golliri haaynde mum aranndeere ley ngalluure Kaana ley leydi Galili. O ɓanngini baawde makko, taalibaaɓe makko ɓee ngoondini mo. <sup>12</sup> Caggal dum, o iwi Kaana, o yehi ngalluure wiyeteende Kafarnahum, kanko e inniiko e mijiraaɓe makko e taalibaaɓe makko. Be paɓɓi ton balde seeda.

*No Iisaa ribbiri jaagotooɓe ley Suudu Dewal Mawndu*

<sup>13</sup> Nde iidi Yahuudiyankoobe biyeteedo Paska oo ɓadinoo ndee, Iisaa ɓabbiti Urusaliima. <sup>14</sup> O tawi

ley daalaare Suudu Dewal Mawndu nduu julaabe ga'i e baali e soottoobe buugaaji, kajum e weccoobe kaalisi ana njoodii. <sup>15</sup> O nanngi boggi, o sowi, o ribbi be fuu be njalta Suudu Dewal Mawndu nduu, kambe e ga'i maβbe e baali maβbe. O sankiti kaalisi weccoobe, o hippi taabe maβbe. <sup>16</sup> O wii soottoobe buugaaji bee:

—Ittee dum doo, pati ngadee suudu Baabiraado am nduu soottirdu.

<sup>17</sup> Taalibaaβe makko βee miccitii ko Binndi d̄ii mbii koo:

«Jilli suudu maa laatanike kam sugulla.»\*

<sup>18</sup> Nden hooreeβe Yahuudiyankooβe mbii mo:

—Haaynde honde kollataa min afa foti wafude ko ngad-ɗaa koo?

<sup>19</sup> Iisaa jaabii βe, wii:

—Ngurjinee Suudu Dewal nduu. So on ngurjinii ndu, on njiyan mido mahitoo ndu ley balde tati.

<sup>20</sup> Be njaabii mo:

—Nduu suudu mahiraama duuβi capande nay e jeegom. Dee aan, a mahitoto ndu ley balde tati naa?

<sup>21</sup> Kaa Iisaa hoore mum wappiri suudu nduu.

<sup>22</sup> Nde Iisaa wuurtunoo ndee, taalibaaβe mum βee miccitii o haaliino dum. Be ngoondini ko Binndi d̄ii mbii koo e konngol o haalnoo ngol.

<sup>23</sup> Nde Iisaa faβboynoo Urusaliima iidi Paska ndee, heewβe ngoondini mo saabe njii kaayde de o wadi dee. <sup>24</sup> Kaa Iisaa hoolaaki βe faa hokkita βe hoore mum, sabi omo anndi βe fuu. <sup>25</sup> O hasindinaa fay gooto seettanoo mo ko woni e yimβe, nde wonnoo omo humpitii ko woni e βii-aadama.

---

\* **2:17** Jabuura 69.10

### 3

#### *No Iisaa haaldiri e Nikodemus*

<sup>1</sup> Won gorko Farisanke biyeteedo Nikodemus, gooto e hooreeɓe Yahuudiyankooɓe. <sup>2</sup> Oon gorko yehi to Iisaa jemma, wii dum:

—Moobbo, miden anndi a jannginoowo iwruɗo to Laamɗo, sabi fay gooto waawaa wadude hono kaayɗe de ngadataa dee so Laamɗo wondaa e mum.

<sup>3</sup> Iisaa jaabii mo, wii:

—Midɗo haalane goonga: fay gooto waawaa yiide Laamu Laamɗo tawee rimtaaka kasen.

<sup>4</sup> Nikodemus wii mo:

—Hono mawɗo waawiri rirtireede? Omo waawi naattude e reedu inniiko, o rimtee kasen naa?

<sup>5</sup> Iisaa jaabii:

—Midɗo haalane goonga: so wanaa nedɗo rirtiree ndiyam e Ruuhu so heɓa naatude e Laamu Laamɗo. <sup>6</sup> Ko ɓii-aadama rimata koo yo ɓii-aadama. Ko Ruuhu oo rimata koo yo ruuhu.

<sup>7</sup> Pati dum haayne saabe mi wii ma kinaa ndimtedon kasen. <sup>8</sup> Henndu ana wibba do muuyiri fuu. Ada nana dillere mayru, kaa a anndaa to ndu iwri, a anndaa to ndu yahata. Hono non oon dimraaɗo Ruuhu oo worri.

<sup>9</sup> Nikodemus wii mo:

—Hono hen dum laatortoo?

<sup>10</sup> Iisaa jaabii mo:

—Aan, jannginoowo ley Israa'iila oo fuu, a anndaa dum naa? <sup>11</sup> Midɗo haalane goonga: minen, ko min anndi min kaalata, ko min njii min ceettotoo, kaa onon, on njaɓataa seedaaku amen.

<sup>12</sup> On ngoondinaali nde kaalan-mi on haala kulle



leydi ndee. Hono ngoondinirton so mi haalanii on haala kulle dow kammu? <sup>13</sup>Fay gooto ṅabbaali dow kammu, so wanaa oon iwrudo dow kammu oo, dum woni Bii Neddo. <sup>14</sup>Hono no Muusaa toown-iri mboddi jakawalle ley ladde jeereende nii, so wanaa Bii Neddo oo duu toowniree hono non, <sup>15</sup>yalla goondindo mo fuu ana heḅa nguurndam nduumiidam.

<sup>16</sup>Sabi Laamdo ḅamii ana yida aduna oo faa hokkitiri Biyum bajjo, yalla goondindo Bajjo oo fuu ana waasa naatude yiite, heḅa nguurndam nduumiidam.

<sup>17</sup>Laamdo neliraali Biyum oo e aduna faa Biyum oo saroo aduna oo. Ko mo neliraa dee, faa aduna oo hisira saabe makko. <sup>18</sup>Goondindo mo fuu sarataake. Mo goondinaali fuu tilike sareede, sabi goondinaali Bii Laamdo bajjo oo.

<sup>19</sup>Sariya oo annii: fooyre warii e aduna, kaa yimḅe, nimre cuḅii dow fooyre saabe golleeji mum'en bonḁi. <sup>20</sup>Bondo tagu yidaa fooyre, warataa e mayre, hulde pati golleeji mum bonḁi ḅanngu. <sup>21</sup>Kaa goongirante waran e fooyre yalla golleeji ḁi wadiri saabe Laamdo ḁii ana ḅangga.

### *No Yaayaa seettorii kabaaru Iisaa*

<sup>22</sup>Caggal mum, Iisaa yaadi e taalibaaḅe mum leydi Yahuudiya. O faḅḅidi e maḅḅe ton, omo loota yimḅe lootogal batisima. <sup>23</sup>Yaayaa duu ana batisa to Aynon too banng Salim, sabi cewle ana keewi ton. Yimḅe ana ngara ana mbatisee. <sup>24</sup>Tawi Yaayaa nannganooka tafon.

<sup>25</sup> Taalibaaḅe Yaayaa ḅee njeddondiri e Yahu-udiyanke haala laaḅal. <sup>26</sup> Be njehi to Yaayaa, ḅe mbii ḅum:

—Moobbo, gorko gondunooḅo e maa ootoo bange maayo Urdun mo ceettani-ḅaa oo, kanko duu omo batisa, yimḅe fuu ana njaha to makko.

<sup>27</sup> Yaayaa jaabii ḅe, wii:

—Nedḅo waawaa heḅude fay huunde so wanaa ko Laamḅo hokki ḅum. <sup>28</sup> Onon e ko'e mon, on seedee'en am mi wii mi wanaa Almasiihu, kaa mido adii mo neleede. <sup>29</sup> Gaddanaaḅo jommbaajo debbo, kaḅum woni jommbaajo gorko. Damm-bidiido gorko oo ana darii, ana hettindii. So o nanii daande jommbaajo gorko oo, o seyoto sanne. Nii seyo am ngoo hiḅḅiri. <sup>30</sup> So wanaa kanko o toowa, so miin mi leyḅa.

<sup>31</sup> Oon iwruḅo dow, kaḅum tiimti yimḅe fuu. Iwḅo e leydi yo leydinke. Haalaaji mum duu yo haalaaji leydinkooji. Oon iwruḅo dow kammu, kaḅum tiimti yimḅe fuu. <sup>32</sup> Ko o yii e ko o nani o seettotoo, kaa fay gooto jaḅataa seedaaku makko. <sup>33</sup> Oon jaḅuḅo seedaaku makko, sellinii Laamḅo yo goongirante. <sup>34</sup> Oon mo Laamḅo neli, ko Laamḅo haali haaltata, sabi Laamḅo hokkii mo Ruuhu mo walaa ḅo haadi. <sup>35</sup> Baabiraado oo ana yidi Bidḅo oo faa wadi huunde fuu e junngo makko. <sup>36</sup> Goondindo Bidḅo oo, heḅii nguurndam ndu-umiidam. Mo goondinaali Bidḅo oo, heḅataa ḅam, tikkere Laamḅo duu ana woodani ḅum.

## 4

*No Iisaa haaldiri e Samariyanke debbo*

<sup>1</sup> Farisa'en nanii wiyaama Iisaa ana loota lootalgal batisima ana heba taalibaaɓe faa ɓuri Yaayaa. <sup>2</sup> Tawi Iisaa e hoore mum kaa batisaali fay gooto. Taalibaaɓe makko ɓee tan mbatisannoo. <sup>3</sup> Nde Iisaa nannoo ko haalanoo e mum koo ndee, iwi leydi Yahuudiya, wirfitii leydi Galili, <sup>4</sup> kinaa o seeka leydi Samariya. <sup>5</sup> O wari e ngalluure Samariya wiyeteende Sikar banngede ngesa nga Yaakuuba hokkunoo ɓiyum Yuusufu ngaa. <sup>6</sup> Don ɓunndu Yaakuuba nduu woni. Iisaa joodii daande ɓunndu nduu faa ɗoottinoo. Dum forrii e wakkati hakkunde naange. <sup>7</sup> Samariyanke debbo wari yoogude. Iisaa wii mo:

—Hokkam ndiyam, mi yara no!

<sup>8</sup> Tawi taalibaaɓe makko ɓee njehii to ngeenndi too soodoyde ɗaamdu. <sup>9</sup> Debbo oo wii Iisaa:

—Haa! Hono aan, Yahuudiyanke, ɗaagorto-ɗaa kam miin, Samariyanke, ndiyam njaraa?

(Sabi Yahuudiyankooɓe e Samariyankooɓe yo harmondirɓe.)

<sup>10</sup> Iisaa jaabii mo:

—Sinndo aɗa anndunoo no dokke Laamɗo poti e oon biidoo ma ndokkaa ɗum ndiyam yara oo, a ɗaagotono mo, o hokke ndiyam nguurndam njaraa.

<sup>11</sup> Debbo oo wii mo:

—Gido, a walaa cafirgal. Bunndu nduu ana luggidi. Hoto kebataa ɗam ndiyam nguurndam?

<sup>12</sup> Aan, aɗa ɓuri njaatigi amen Yaakuuba dokkudo min ɓunndu nduu oo teddude naa? Kanko e ɓiɓɓe makko e daabaaji makko fuu, ɓe njarii e mayru.

<sup>13</sup> Iisaa jaabii mo:

—Neddo fuu jardo dam ndiyam domdan kasen,  
 14 kaa jardo ndiyam dam ndokkan-mi dum dam  
 fuu, domdataa abada. Sabi ndiyam ndokkan-  
 mi dum dam laatanto dum ndiyam iloojam ngu-  
 urnoojam dum nguurndam nduumiidam.

15 Debbo oo wii:

—Gido, hokkam dam ndiyam pati mi domda  
 kasen, sako mi warta yoogude doo kasen.

16 Iisaa wii mo:

—Yaa noddoy jom suudu maa, ngardon!

17 Debbo oo jaabii mo:

—Mi walaa jom suudu.

Iisaa wii mo:

—A haalii goonga ko mbii-daa a walaa jom su-  
 udu koo. 18 A bamanooma worbe njoyon. Gorko  
 ngondu-daa jooni oo duu, wanaa jom suudu maa.  
 A haalii goonga.

19 Debbo oo wii mo:

—Moobbo, laabanii kam a annabaajo.  
 20 Njaatiraaɓe amen ndewii Laamdo e ndee  
 waamnde haayre, kaa onon Yahuudiyankooɓe,  
 odon mbiya to Urusaliima too Laamdo haani  
 reweede.

21 Iisaa wii mo:

—Banndam debbo, jaɓu ko kaalanan-maa-mi  
 koo: wakkati waran, mo ndewaton Baabiraado  
 tawee wanaa e ndee waamnde haayre, wanaa  
 e Urusaliima. 22 Onon Samariyankooɓe,  
 odon ndewa ko on anndaa, kaa minen  
 Yahuudiyankooɓe, ko min anndi min ndewata,  
 sabi kisindam to Yahuudiyankooɓe iwra.  
 23 Wakkati ana wara, mo yottike jaati, nde  
 rewirooɓe Laamdo goonga bee ndewirta dum  
 Ruuhu e goonga. Hono bee rewooɓe Baabiraado

ndaarti. <sup>24</sup> Laamdo yo Ruuhu. Rewoobe mo bee kinaa ndewira mo ruuhu e goonga.

<sup>25</sup> Debbo oo wii:

—Mido anndi Cuɓaado biyeteedo Almasiihu oo yo garoowo. Nde o warii, o humpitan min kulle fuu.

<sup>26</sup> Iisaa wii mo:

—Miin kaaldoowo e maa oo woni kanko.

*No Samariyankoobe heewbe ngoondiniri Iisaa*

<sup>27</sup> E dow dum taalibaaɓe makko bee njottii. Ko Iisaa haaldata e debbo oo koo haaynii ɓe, kaa fay gooto e maɓɓe wiyaali dum: «Ko ndaartataa? Ko kaaldataa e makko?» <sup>28</sup> Nden debbo oo yoppi mbulku mum ton, wirfitii ngeenndi haalanoyi yimɓe, wii:

<sup>29</sup> —Ngaree yeewee gorko kaaltando kam ko ngannoo-mi fuu annii, yalla wanaa kanko woni Almasiihu?

<sup>30</sup> Be njehe yeewoyde mo.

<sup>31</sup> Oon wakkati, taalibaaɓe ɓee ndaardi mo, ana mbiya:

—Moobbo, tiinna jaamu!

<sup>32</sup> O jaabii ɓe:

—Mido jogii ko mi jaama ko on anndaa.

<sup>33</sup> Taalibaaɓe ɓee ana lamndondira:

—Dum nee, won gaddando mo ko jaametee naa?

<sup>34</sup> Iisaa wii ɓe:

—Naamdu am yo wadude sago neldo kam oo e timminde golle makko. <sup>35</sup> Onon, odon mbiya: «Faa hannde lebbi nay so kettal wara.» Kaa miin, mido wiya on: tippee gite mon, yeewee gese dee fuu ɓenndii, de njonii hettede. <sup>36</sup> Kettudo heɓan

ngeenaari, moobtana namri ndii nguurndam ndu-umiidam, yalla aawudo e kettudo ana ceyodoo.

<sup>37</sup> Dum tabintinta bannol biyoowol: «Gotoo ana aawa, goddo ana hetta.» <sup>38</sup> Mi nelii on kettoyon nga on tampanaali. Wobbe tampi. Onon, on ndaamitike e tampere maabe.

<sup>39</sup> Samariyankooobe heewbe ley ndee ngallu-ure ngoondinii Iisaa saabe haala debbo ceettiido so wii: «O haaltanii kam ko ngadunoo-mi fuu.»

<sup>40</sup> Nde Samariyankooobe bee njottinoo Iisaa ndee, ndaardi mo o faabana dum'en. O wadi don balde didi. <sup>41</sup> Yimbe heewbe ngoondini mo kasen faa buri no arande nii saabe konngol makko ngol. <sup>42</sup> Be mbii debbo oo:

—Jooni, wanaa saabe haalaaji maa dii tan min ngoondiniri. Ko min ngoondiniri dee, minen e ko'e amen, min nanii konngol makko, min anndi kanko jaati woni kisinoowo aduna oo.

### *No Iisaa selliniri bii howruujo kaananke*

<sup>43</sup> Caggal balde didi dee, o iwi ton, o yehi Galili.

<sup>44</sup> Kanko e hoore makko o seettinoke: «Annabaajo teddintaake e ley suudu baam mum.» <sup>45</sup> Nde o yottinoo Galili ndee, Galilinkooobe njaabborii mo juude didi, sabi kambe duu be njehiino iidi Urusaliima, be njiino ko o gollunoo ley iidi oo koo.

<sup>46</sup> Nden Iisaa warti Kaana ley leydi Galili, do mo waylitinnoo ndiyam o wadi dam peguujam doo. Howruujo kaananke mo biyum sellaa ana ley Kafarnahum. <sup>47</sup> Nde howruujo oo nannoo Iisaa iwrii Yahuudiya wartii Galili ndee, yehi to Iisaa, ndaardi dum jippoo sellinoya biyiiko kaanoowo yonki. <sup>48</sup> Iisaa wii mo:

—So on kebaali finnde, on njiyaali kaayde, on ngoondintaa.

<sup>49</sup> Howruujo kaananke oo wii mo:

—Moobbo, njeheh gila biyam oo maayaali.

<sup>50</sup> Iisaa wii mo:

—Hootu, biya oo sellii.

Gorko oo goondini ko Iisaa wii dum koo, hooti.

<sup>51</sup> Gollooɓe makko kawriti e makko e laawol, kumpiti mo, mbii:

—Biya oo dadii.

<sup>52</sup> O lamndii ɓe wakkati homo suka o samtanaa. Be mbii mo:

—Sallifanaa keeɗen jonte deɗ njoppiti mo.

<sup>53</sup> Baaba suka oo annditi oon wakkati jaati Iisaa wiinoo dum: «Biya oo sellii!» Nii kanko e koreeji makko fuu ɓe ngoondiniri Iisaa. <sup>54</sup> Dum woni haaynde didaɓere nde Iisaa golli kasen leydi Galili nde iwnoo Yahuudiya.

## 5

### *No Iisaa selliniri bonnguujo*

<sup>1</sup> Caggal majjum, iidi Yahuudiyankooɓe ana wada. Iisaa ɗabboyi Urusaliima. <sup>2</sup> To Urusaliima too, bannge dammbugal biyeteengal Dammbugal Baali ngal, luggal ndiyam ana ton. Engal wiyeɗe Baytijata e ibaraninkoore. Dande joy ana pilii ngal. <sup>3</sup> Nawɓe heewɓe ana lelii ley deɗ dande: wumɓe e wooyɓe e ɓe terde mum'en fuu mbaati.

[ 4 \*] <sup>5</sup> Gorko jawdo duubi capantati e jetti ana wonnoo don. <sup>6</sup> Iisaa yii omo lelii, anndi o booydii e jaw, lamndii mo:

—Ada yidi sellude naa?

<sup>7</sup> Jawdo oo jaabii mo, wii:

—Moobbo, mi walaa fay gooto balloowo kam regaade e luggal ngal nde ndiyam dam jirkitike. Do mbiyan-mi mi regike fuu, a tawan won adiido kam jolde.

<sup>8</sup> Iisaa wii mo:

—Imma, bamtu daddo maa, yaa!

<sup>9</sup> Don e don gorko oo selli, banti daddo mum fudditi yaade.

Dum hawrii e jalaande fowteteende, <sup>10</sup> saabe majjum hooree6e Yahuudiyankoo6e mbii cellinaado oo:

—Hannde yo jalaande fowteteende, dagan-taako ma ndoondo-daa daddo maa.

<sup>11</sup> O jaabii 6e:

—Cellindo kam oo, kaɗum wii kam: «Bamtu daddo maa, yaa!»

<sup>12</sup> Be lamndii mo:

—Homo woni oo neddo biido ma bamtu daddo maa, yaa?

<sup>13</sup> Kaa cellinaado oo anndaano mo, sabi Iisaa iwii don sabi yim6e ana keewnoo e oon nokku.

<sup>14</sup> Caggal dum, Iisaa hawriti e makko ley Suudu Dewal Mawndu nduu, wii mo:

---

\* **5:4** E dereeji booydi dii, yoga ana beyda aaya 4:E6e ndoomi faa ndiyam dam jirkitoo, sabi malaa'ika Joomiraado ana jippoo e luggal ngal saatu e saatu ana jirkita ndiyam dam. Jawdo adiido fuu regaade e ndiyam dam nde dam jirkitii ndee, sellan ko jaw mum oo tawaa fuu.



—Yeew, jooni kaa, a sellii, pati luuttu kasen so ko buri dum bonde hebe.

<sup>15</sup> Gorko oo yehi haalanoyi hooreeፎe Yahuudiyankooፎe ፎee Iisaa woni cellindo dum oo.

### *Kabaaru Baabiraado oo e Biddo oo*

<sup>16</sup> Nden hooreeፎe Yahuudiyankooፎe puddi torude Iisaa sabi o wadii dum e jalaande fowteende. <sup>17</sup> Iisaa wii ፎe:

—Baabiraado am ana golla faa jooni, miin duu, mido golla.

<sup>18</sup> Nden hooreeፎe Yahuudiyankooፎe beydi tewtude warde mo, wanaa saabe ko o bonnii jalaande fowteteende ndee koo tan, ko o wii kasen Laamdo yo baam makko koo. O fonndii hoore makko e Laamdo.

<sup>19</sup> Iisaa wii ፎe:

—Mido haalana on goonga: Biddo waawaa gollude fay huunde karum tan, kinaa ko yii Baabiraado ana golla. Sabi ko Baabiraado oo gollata koo, dum Biddo oo duu gollata. <sup>20</sup> Sabi Baabiraado oo ana yidi Biddo oo, ana holla dum huunde fuu ko gollata. O hollan dum golleeji burdi dii doo fuu teentilaade faa kaayne-don. <sup>21</sup> Sabi hono no Baabiraado oo immintinirta maayፎe so hokka dum'en nguurndam nii, non Biddo oo duu hokkirta nguurndam mo muuyi hokkude. <sup>22</sup> Baabiraado oo, karum kaa sarataa fay gooto, o wadii sariya kaa fuu e junngo Biddo oo, <sup>23</sup> yalla yimፎe fuu ana teddinira Biddo oo hono no teddiniri Baabiraado oo nii. Neddo fuu mo teddinaali Biddo oo, teddinaali Baabiraado neldo mo oo.

<sup>24</sup> Mido haalana on goonga: nando haala am so goondini neldo kam oo hebii nguurndam ndu-umiidam. Mo sarataake, mo diwii maayde, mo naatii e nguurndam. <sup>25</sup> Mido haalana on goonga: wakkati ana wara, o yottike jaati, wakkati mo maaybe nanata daande Bii Laamdo oo. Nanbe bee nguuran. <sup>26</sup> Hono no Baabiraado oo wuuriri e hoore mum nii, hono non o hokkiri Biddo oo duu baawde wuurirde e hoore mum. <sup>27</sup> O hokkii oon baawde sarde, sabi oon yo Bii Neddo. <sup>28</sup> Pati dum haayno on. Wakkati waran mo maaybe wonbe ley janaale fuu nanata daande makko, <sup>29</sup> njalta. Gollu6e golleeji lobbi immitanoo nguurndam, gollu6e golleeji bondi immitanoo sariya. <sup>30</sup> Miin, walaa fuu ko mbaaw-mi gollirde hiini hoore am. Ko nanu-mi koo cariran-mi. Sariya am ana dartii, sabi mi jokkataa sago am, sago neldo kam oo njokku-mi.

### *No Laamdo seettirantoo Iisaa*

<sup>31</sup> —So mi seettanike hoore am, seedaaku am sellataa. <sup>32</sup> Won goddo ceettantoodo kam. Mido anndi seedaaku mo seettantoo kam oo yo goonga. <sup>33</sup> Onon, on nelii e Yaayaa, o seettike goonga. <sup>34</sup> Miin, mi hasindinaa e seedaaku bii-aadama, walaa ko mbiiru-mi seedaaku Yaayaa oo so wanaa faa kison. <sup>35</sup> Yaayaa laatike lampa ku6boowa, njaaynoowa. On nja6ii weltaade wakkati gooto e fooyre makko. <sup>36</sup> Miin, mido jogii seedaaku burdo mo Yaayaa oo teentilaade: golleeji di Baabiraado yamiri kam mi golla dii, kapum jaati ceettantoo kam Baabiraado neli kam. <sup>37</sup> Kasen duu, Baabiraado neldo kam oo hoore seettantoo kam. Abada on nanaali daande makko, abada on njiyaali

mo, <sup>38</sup> haala makko deembilaaki e mon, sabi on ngoondinaali mo o neli oo. <sup>39</sup> Odon mbiditoo Bindi dīi sabi on miilii on keɓan e majji nguurndam nduumiidam. Kanji jaati ceettantoo kam. <sup>40</sup> Kaa on njaɓaali warde e am faa keɓon nguurndam.

<sup>41</sup> Wanaa teddeengal yimɓe tewtan-mi. <sup>42</sup> Kaa miin, mido anndi on, mido anndi jilli Laamdo ngalaa e mon. <sup>43</sup> Miin, mi wardii saabe Baabiraado am, on njaɓɓaaki kam. Kaa so goddo wardii saabe hoore mum, on njaɓɓoto dum. <sup>44</sup> Odon tottondira teddeengal, on tewtataa teddeengal iwrungal to Laamdo gooto, hono mbaawru-don goondinirde? <sup>45</sup> Pati miilee miin wullantoo on to Baabiraado. Muusaa, mo pawu-don jikke mon dow mum oo, kaɗum wullantoo on. <sup>46</sup> So nii on ngoondiniino Muusaa, on ngoondinanno kam miin duu, sabi miin o sappinoo e binndi makko. <sup>47</sup> Kaa so on ngoondinaali ko o winndi koo, hono ngoondinirton haala am?

## 6

### *No Iisaa ɗamminiri ujunaaji joy gorko*

<sup>1</sup> Caggal dum, Iisaa lummbi weendu Galili, wiyeteendu Tiberiyas. <sup>2</sup> Jamaa keewdo ana jokki e makko sabi ɓe njii kaayde de o wadunoo nde o sellinoo ɗawɓe ɓee ndee. <sup>3</sup> Iisaa ɗabbi dow waamnde haayre, jooddii ton e taalibaabe mum. <sup>4</sup> Tawi iidi Yahuudiyankooɓe biyetedo Paska oo ɓadike. <sup>5</sup> Iisaa hunci hoore, soynii jamaa keewdo ana fa'i dum. O wii Filipa:

—Hoto coodaten ɗaamdu ko ɗamminta ɓee fuu?

<sup>6</sup> Tawi o biirudo non tan faa o nana ko Filipa jaabotoo, sabi omo anndi ko o faandii gollude.

<sup>7</sup> Filipa jaabii mo:

—Buuru teemeđe diidi cardi heyataa 6e faa gooto e ma66e fuu heba hen seeda.

<sup>8</sup> Taalibbo makko goddo, biyeteedo Andire mijii Simon Piyeer, wii mo:

<sup>9</sup> —Anni, suka gorko gooto ana jogii buuruuje joy e liddi diidi, kodum dum nafirta yim6e heew6e hono 6ee?

<sup>10</sup> Iisaa wii:

—Mbiyee 6e njoodoo!

Nde wonnoo nokku oo ana heewi hudo, 6e njoodii. Ebe poti e ujunaaji joy gorko. <sup>11</sup> Iisaa 6ami buuruuje dee, yetti Laamdo, hokki taalibaa6e 6ee. Been ndokki joodii6e 6ee. Hono non liddi dii duu. Gooto fuu hebi ko haajaa. <sup>12</sup> Nde 6e kaarnoo ndee, Iisaa wii taalibaa6e mum:

—Ndeentinee kedde dee pati fay huunde mursee.

<sup>13</sup> Be kawrini kedde taye buuruuje joy de naamnoo6e 6ee keddi dee, de kebbini cagiije sappo e diidi. <sup>14</sup> Nde yim6e 6ee njiinoo haaynde nde Iisaa golli ndee, mbii:

—Kanko jaati woni Annabaajo cappanoodo ana wara e aduna oo.

<sup>15</sup> Nde Iisaa annditinnoo e6e njarroo nanngirde dum junngo 6e ngada dum kaananke ndee, iwi don nabbi dow waamnde haayre kapum tan.

### *No Iisaa yaariri koyde dow ndiyam*

<sup>16</sup> Nde hiirnnoo ndee, taalibaa6e Iisaa 6ee ndegii e weendu nduu. <sup>17</sup> Be naati laana faa 6e lumba, yaade Kafarnahum. Jemma naatii, tawi Iisaa

hewtaaki 6e. <sup>18</sup> Henndu mawndu ana wibba, bempeeje immike. <sup>19</sup> Be ngurfi laana kaa faa 6e kebi hono kilooji joy naa jeegom. Nden 6e coynii Iisaa ana warda koyde dow weendu nduu, ana fewti 6e. Be kuli. <sup>20</sup> Iisaa wii 6e:

—Dum miin. Pati kulee!

<sup>21</sup> Be ndaardi mo o naata laana kaa. Don e don 6e panndi do 6e pa'unoo doo.

<sup>22</sup> Janngo mum, jamaa keddinoo do oo too bannge weendu nduu oo ana anndunoo laana ngoota tan wonnoo ton. Be njii Iisaa naatidaali e taalibaa 6e mum laana kaa. Be njii duu taalibaa 6e 6ee tan ngonnoo e makka, ndeerti, mbitti. <sup>23</sup> Laanaaji iwru di Tiberiyas ngarii bannge do Iisaa yettunoo Laam do so 6e jaami buuru doo. <sup>24</sup> Nde jamaa oo yiinoo Iisaa e taalibaa 6e mum fuu ngalaa don ndee, naati laanaaji dii, peewti Kafarnahum tewtoyde Iisaa.

*No Iisaa wiiri kaɗum woni jaamdu wuurnooru*

<sup>25</sup> Nde 6e tawnoo Iisaa oo too bannge weendu nduu ndee, 6e mbii dum:

—Moobbo, mande ngar-daa doo?

<sup>26</sup> Iisaa jaabii 6e:

—Mido haalana on goonga: wanaa saabe on njii kaayde tewtirton kam. Ko tewtirton kam dee, saabe on jaamii buuru on kaarii. <sup>27</sup> Pati tampane jaamdu murseteendu. Ko kaan-don tampande dee, jaamdu heddotoondu wuurnooru yim 6e nguurndam nduumiidam. Nduun jaamdu Bii Neddo hokkata on. Sabi Laam do Baabiraado oo wadii maande mum e makko.

<sup>28</sup> Nden 6e lamndii mo:

—Kodum min ngadata faa min ngolla golleeji di Laamdo yidi?

<sup>29</sup> Iisaa jaabii 6e:

—Golle mo Laamdo yidi oo woni ngoondinon mo o neli oo.

<sup>30</sup> Be njaabii mo:

—Haaynde honde ngadataa faa min njiya, min ngoondine? Kodum ngollataa? <sup>31</sup> Njaatiraabe amen jaamii jaamdu wiyeteendu «maanu» ley ladde jeereende, hono no winndiraa nii: «O hokkii 6e jaamdu iwrundu dow kammu faa 6e jaama.»\*

<sup>32</sup> Iisaa jaabii 6e:

—Mido haalana on goonga: wanaa Muusaa hokki on jaamdu iwrundu dow kammu. Ko selli hen dee, Baabiraado am kaɗum woni dokkoowo on jaamdu goongaraaru iwrundu dow kammu. <sup>33</sup> Sabi jaamdu ndu Laamdo hokkata nduu woni iwrooru dow kammu, hokkooru aduna oo ngu-urndam.

<sup>34</sup> Be mbii mo:

—Moobbo, hokku min jannde fuu nduun jaamdu.

<sup>35</sup> Iisaa wii 6e:

—Miin woni jaamdu wuurnooru. Gardo e am fuu, yolbataa abada. Goondindo kam fuu domdataa abada. <sup>36</sup> Mi wii on: on njii kam, kaa on ngoondinaali. <sup>37</sup> Mo Baabiraado hokki kam fuu, waran e am. Gardo e am fuu, mi ribbataa dum. <sup>38</sup> Sabi wanaa faa mi wada sago am iwru-mi dow kammu, faa mi wada sago neldo kam oo. <sup>39</sup> Annii sago neldo kam oo: pati fay gooto e 6e o hokki kam 6ee majja, mi immintinan 6e

---

\* **6:31** Pergu 16.4; Jabuura 78.24

ɲalaande sakitotoonde. <sup>40</sup> Annii sago Baabiraado am oo: neddo fuu jiido Biddo oo so goondini dum heban nguurndam nduumiidam, mi immintinan dum ɲalaande sakitotoonde.

<sup>41</sup> Hooreeɓe Yahuudiyankooɓe ɓee ana ɲermitoo haala makko sabi o wii «Miin woni ɲaamdu iwrundu dow kammu nduu.» <sup>42</sup> Be mbii:

—Oo, wanaa Iisaa ɓii Yuusufu mo anndu-den inna mum e baam mum oo naa? Hono o wiirata dow kammu o iwri?

<sup>43</sup> Iisaa wii ɓe:

—Pati ɲermitee hakkunde mon! <sup>44</sup> Fay gooto waawaa warde e am so Baabiraado neldo kam oo foodaali dum. Gardo e am fuu, mi immintinan dum ɲalaande sakitotoonde. <sup>45</sup> Ana winndii ley dewte annabaabe: «Be fuu, Laamdo anndinan ɓe.»† Neddo fuu kettindiido Baabiraado oo so faami, waran e am. <sup>46</sup> Fay gooto yiyaali Baabiraado, so wanaa iwrudo to makko oo. Kanko tan yii Baabiraado. <sup>47</sup> Mido haalana on goonga: goondindo kam, heɓii nguurndam nduumiidam. <sup>48</sup> Miin woni ɲaamdu wuurnooru. <sup>49</sup> Njaatiraabe moodon ɲaamii «maanu» ley ladde jeereende. Dum e taweede hadaali ɓe maayde. <sup>50</sup> Kaa dum doo jooni yo ɲaamdu iwrundu dow kammu, yalla so neddo ɲaamii ndu ana waasa maayde. <sup>51</sup> Miin woni ɲaamdu wuurnooru iwrundu dow kammu. So neddo ɲaamii nduun ɲaamdu, wuuran faa abada. Naamdu ndu ndokkiran-mi saabe nguurndam aduna nduu yo terde am.

<sup>52</sup> Dow dum Yahuudiyankooɓe ana ndukida ko mbaawi fuu, ana mbiya:

---

† 6:45 Esaaya 54.13

—Hono o waawiri hokkude en terde makko faa jaamen?

<sup>53</sup> Iisaa jaabii 6e:

—Mido haalana on goonga: so on jaamaali terde Bii Neddo, on njaraali yiyam mum, nguurndam walanaa on. <sup>54</sup> Neddo fuu jaamdo terde am so yari yiyam am hebii nguurndam nduumiidam. Miin duu mi immintinan dum jalaande sakito-toonde. <sup>55</sup> Sabi terde am yo jaamdu jaati, yiyam am duu yo njaram jaati. <sup>56</sup> Neddo fuu jaamdo tew am so yari yiyam am, jiiibii e am, mi jiiibii e mum. <sup>57</sup> Baabiraado neldo kam oo yo guurdo. E makko nguuru-mi. Hono non jaamdo kam fuu wuurirta e am. <sup>58</sup> Kayru woni jaamdu iwrundu dow kammu: ndu waldaa e ndu njaatiraa6e mon jaamunoo so maayii nduu. Jaamdo nduun jaamdu, wuuran faa abada.

<sup>59</sup> Dii waajuuji Iisaa waajinoo ley waajordu Kafarnahum.

<sup>60</sup> Nde 6e nannoo di ndee, heew6e e taalibaa6e makko mbii:

—Dii waajuuji njoorii sanne. Homo waawi het-tinaade di?

<sup>61</sup> Iisaa humpitii ley becce mum taalibaa6e mum 6ee ana jermiitoo e majjum, wii 6e:

—Dum hubindanaaki on naa? <sup>62</sup> Ndenoo so on njii Bii Neddo jabbitii to wonnoo too, hono ngadaton? <sup>63</sup> Ruuhu, kajum hokkata nguurndam, kaa terde 6ii-aadama nafataa fay huunde. Haalaaji di kaalanan-mi on dii, kajum woni ruuhu, kajum woni nguurndam. <sup>64</sup> Ana e mon 6e ngoondintaa.



Nde wonnoo Iisaa ana anndi gila e puddoode 6e ngoondintaa dum 6ee, kaɗum e jammbotooɗo dum oo. <sup>65</sup> O 6eydi hen:

—Dum saabii so mbii-mi on: fay gooto waawaa warde e am so Baabiraado hokkaali dum no warda.

<sup>66</sup> Caggal dum, heew6e e taalibaa6e makko 6ee mbitti, ɗootti jokkude e makko. <sup>67</sup> Nden Iisaa wii sappo e didon 6ee:

—Onon duu, oɗon njidi wittude naa?

<sup>68</sup> Simon Piyeer jaabii mo:

—Moobbo, to homo min njahata? Do maa doo haalaaji guurnooji neddo nguurndam ndu-umiidam ngoni. <sup>69</sup> Min ngoondinii, miden anndi a Ceniido Laamdo.

<sup>70</sup> Iisaa wii:

—Onon sappo e didon 6ee, wanaa miin subii on naa? Kaa gooto moodon yo seydaani.

<sup>71</sup> Haala Yahuuda 6ii Simon Isikariyota o haalannoo. Oo woni jammbotooɗo mo oo, haya o gooto e sappo e didon 6ee nee.

## 7

### *No Iisaa yaari iidi Buguuji*

<sup>1</sup> Caggal mum, Iisaa wonti yiilaade ley Galili. Omo teedii yiilaade ley Yahuudiya sabi hooree6e Yahuudiyankoo6e ana tewta no mbarda mo.

<sup>2</sup> Tawi iidi Yahuudiyankoo6e biyeteedo iidi Buguuji oo 6adike. <sup>3</sup> Mijiraa6e Iisaa wor6e mbii dum:

—Eggu, njahaa Yahuudiya yalla taalibaa6e maa 6ee ana njiya golleeji di ngollataa dii. <sup>4</sup> Fay gooto

suudataa ko gollata so ana yidi anndeede. So ada golla ñii gollleeji, ñannginan yimbe hoore maa.

<sup>5</sup> Tawi fay mijiraaɓe makko ɓee duu ngoondinaali mo. <sup>6</sup> Iisaa wii ɓe:

—Wakkati am waraali tafon, kaa onon, wakkati fuu yo wakkati mon. <sup>7</sup> Yimbe aduna mbaawaa wajude on, kaa miin ebe mbanyi kam, sabi mido seedii gollleeji maɓɓe ñii moyyaa. <sup>8</sup> Onon, njehee kawroyee e oon iidi. Miin, mi yahataa hawroyde e oon iidi sabi wakkati am yottaaki tafon.

<sup>9</sup> O haalani ɓe ñum tan, o heddii Galili.

<sup>10</sup> Nde mijiraaɓe Iisaa ɓee njahunoo hawroyde e iidi oo ndee, Iisaa duu yehii ton, kaa o ñannginaali hoore makko, o suudi. <sup>11</sup> Hooreeɓe Yahuudiyankooɓe ana tewta mo ley jamaa iidi oo, ana mbiya:

—Hoto o woni?

<sup>12</sup> Yimbe heewɓe ana liddondira haala makko. Yoga ana wiya:

—O neddo lobbo!

Woɓɓe ana mbiya:

—Wanaa dee, o majjinoowo yimbe.

<sup>13</sup> Kaa fay gooto suusaali haalde haala makko faa nanee, sabi ebe kula hooreeɓe Yahuudiyankooɓe.

<sup>14</sup> Nde iidi oo feccirta, tawi Iisaa fuddii waajaade ley Suudu Dewal Mawndu nduu.

<sup>15</sup> Yahuudiyankooɓe kaaynaa sanne, ɓe mbii:

—Hono o waawiri dewte, kanko mo janngaali?

<sup>16</sup> Iisaa jaabii ɓe:

—Waaju mo mbaajotoo-mi oo, iwataa e am. To nelɗo kam oo mo iwrinta kam. <sup>17</sup> So neddo muuyii gollude sago makko, annditan so konngi am ñii

to Laamdo iwri, naa so waajuuji am dii e am iwi. <sup>18</sup> Oon baajortoodo hiini hoore mum, hoore mum teddinta. Kaa oon teddinoowo neldo dum, goonga haalata, oojaare walaa e mum. <sup>19</sup> Wanaa Muusaa hokki on Sariya naa? Kaa fay gooto e mon jokkaali Sariya. Ko saabii so odon tewta warde kam?

<sup>20</sup> Yimbe bee njaabii mo:

—Aan, a laddaado. Homo ndaarata warde ma?

<sup>21</sup> Iisaa jaabii be:

—Golle gooto tan ngollu-mi, on fuu, on kaay-naama. <sup>22</sup> Muusaa yamiri on taadagol. Taweede to njaatiraabe moodon dum iwrii fuu, wanaa to Muusaa. Odon taada neddo fay jalaande fowteteende. <sup>23</sup> So nii neddo ana taadee jalaande fowteteende pati on luuttu Sariya Muusaa, kodum tikkiranton kam saabe mi sellinii neddo kuurdo jalaande fowteteende? <sup>24</sup> Pati cariree no njiirudon, cariree goonga.

*No yimbe lamndorii yalla Iisaa woni Almasiihu*

<sup>25</sup> Yoga e yimbe Urusaliima mbii:

—Wanaa oo woni mo be tewtata warde oo naa?

<sup>26</sup> Omo nii darii, omo waajoo hakkunde jamaa oo. Be mbiyaali mo fay huunde. Tama mawbe bee cellinii kanko woni Almasiihu oo jaati? <sup>27</sup> Oo doo kaa, eden anndi do iwata, kaa nde Almasiihu oo ana wara, fay gooto anndataa to iwrate.

<sup>28</sup> Tawi Iisaa ana waajoo ley Suudu Dewal Mawndu nduu. O haali faa toowi, o wii:

—Odon anndi kam, odon anndi do iwan-mi? Wanaa miin waddi hoore am. Neldo kam oo yo goongaraajo. Onon, on anndaa mo. <sup>29</sup> Kaa miin, mido anndi mo sabi to makko iw-mi. Kanko neli kam.

<sup>30</sup> Nden 6e ndaari nanngude mo, kaa fay gooto junngo mum fawaaki e makko, sabi wakkati makko waraalino tafon. <sup>31</sup> Heew6e e ley jamaa oo ngoondinii mo, mbii:

—So Almasiihu oo warii, gollan kaayde burde de oo gorko golli dee naa?

*No hayboobe Suudu Dewal Mawndu neliraa nannga Iisaa*

<sup>32</sup> Farisa'en nani ko yim6e 6ee ngunndondirta e haala Iisaa koo. Hooree6e yottinoo6e sadaka e Farisa'en neli hayboobe Suudu Dewal Mawndu nduu nannga mo. <sup>33</sup> Non Iisaa wii:

—Miin, mido wondi e moodon seeda tafon. Caggal mum, mi wirfitoto to neldo kam oo. <sup>34</sup> On tewtan kam, kaa on njiitataa kam, sabi on mbaawaa yaade to ngonan-mi too.

<sup>35</sup> Yahuudiyankoo6e lamndondiri:

—Hoto o yahata faa tawee en mbaawaa yitude mo? O tawtoyan yim6e men fer6e to Yunaninkoo6e, o waajoo dum'en naa? <sup>36</sup> O wii en tewtan mo, en njiitataa mo, sabi en mbaawaa yaade to mo tawetee too. Kodum woni maanaa kaa haala?

*No Iisaa wiiri goondindo dum fuu domdataa*

<sup>37</sup> Nalaande sakitotoonde teddunde e iidi, Iisaa darii, haali faa toowi, wii:

—Neddo fuu domdudo wara e am, yara. <sup>38</sup> Neddo fuu goondindo kam, calludi ndiyam nguurnoojam ilan iwde e bernde mum, hono no winndiraa e Binndi dñi nii.

<sup>39</sup> Tawi dūm o haali haala Ruuhu mo goondindo mo fuu heɓata oo. Nden Ruuhu waraali, sabi Iisaa ɗabbitaali e teddeengal Laamdo tafon.

*No yimɓe luurriri saabe Iisaa*

<sup>40</sup> Nde heewɓe e jamaa oo nanunoo kaa haala ndee, mbii:

—Kanko jaati woni Annabaajo oo.

<sup>41</sup> Yogaaɓe mbii:

—Kanko woni Almasiihu oo.

Wobɓe kasen mbii:

—Almasiihu, Galili iwrata naa? <sup>42</sup> Binndi dɗii mbii e leɗol Daawuuda Almasiihu iwata, e ngeen-ndi Baytilaama ndi Daawuuda iwata e mum ndii.

<sup>43</sup> Jamaa oo fecci saabe makko. <sup>44</sup> Won yiɓɓe nanngude mo e maɓɓe, kaa fay gooto junngo mum fawaaki e makko.

*No mawɓe Yahuudiyankooɓe calorii goondinde Iisaa*

<sup>45</sup> Non haybooɓe Suudu Dewal Mawndu ɓee ngarti to hooreeɓe yottinooɓe sadaka e Farisa'en. Been mbii ɓe:

—Ko saabii so on ngaddaali mo?

<sup>46</sup> Haybooɓe ɓee njaabii:

—Abada fay gooto waajoraaki no oo gorko nii.

<sup>47</sup> Farisa'en njaabii ɓe:

—Onon duu on majjinaama naa? <sup>48</sup> Won fuu e hooreeɓe ɓee naa e Farisa'en goondindo mo naa? <sup>49</sup> Bee yimɓe paamataa Sariya Muusaa, ɓe huɗaaɓe.

<sup>50</sup> Gooto e Farisa'en biyeteedo Nikodemus, jahunoodo to Iisaa jemma oo, wii ɓe:

<sup>51</sup> —Sariya meeden ana sara neddo tawee nanaaka ko haali, anndaaka ko golli naa?

<sup>52</sup> Be njaabii mo:

—Aan duu, a Galilinke naa? Wiɗita Binndi ɗii, a yiyan annabaajo fuu iwrataa Galili.

---

*No Iisaa waddi e debbo maɓɓaado e jeenu*

<sup>53</sup> Caggal mum, gooto fuu hooti suudu mum.

## 8

<sup>1</sup> Nden Iisaa ɗabboyi waamnde haayre wiyeteende Jaytun. <sup>2</sup> Beete kecco o warti ley Suudu Dewal Mawndu. Jamaa oo fuu wari. O joodii, omo waajoo ɓe. <sup>3</sup> Dunkee'en Sariya e Farisa'en ngaddani mo debbo maɓɓaado e jeenu. Be ndarni ɗum hakkunde jamaa oo. <sup>4</sup> Be mbii Iisaa:

—Moobbo, oo debbo yo maɓɓaado ana jeena.

<sup>5</sup> Muusaa yamirii min ley Sariya min mbarda hono ɓee rewɓe kaaye. Aan nee, ko mbiyataa?

<sup>6</sup> Be kaaldi nii faa ɓe tuufana mo, yalla eɓe keɓa ko ɓe kappira mo. Iisaa noo turii, ana diidira feɗeendu mum leydi. <sup>7</sup> Nde wonnoo eɓe njokki e lamndaade mo ndee, Iisaa hunci hoore, wii ɓe:

—Gooto mon mo luuttaali abada yo ardo wedaade mo haayre.

<sup>8</sup> O turii kasen, omo diida e leydi. <sup>9</sup> Nde ɓe nanno ɗum ndee, ɓe mbittiri gooto gooto. Nayeeɓe ɓee fuu adii wittude faa heddi Iisaa tan e debbo oo. <sup>10</sup> Iisaa hunci hoore, wii mo:

—Banndam debbo, hoto wullaniiɓe ma ɓee ngonni? Fay gooto jukkaali ma naa?

<sup>11</sup> O jaabii:

—Moobbo, fay gooto.

Iisaa wii mo:

—Miin duu, mi jukkataa ma. Yaa, pati luuttaa kasen.\*

---

*No Iisaa wiiri kaɲum woni fooyre aduna*

<sup>12</sup> Iisaa waajii 6e kasen, wii:

—Miin woni fooyre aduna oo. Jokkuɗo kam fuu heɓan fooyre nguurndam, yahataa ley nimre.

<sup>13</sup> Nden Farisa'en mbii mo:

—Ada seettanoo hoore maa, seedaaku maa sell-ataa.

<sup>14</sup> Iisaa jaabii 6e:

—Fay so mi seettanike hoore am, seedaaku am ana sella, sabi mido anndi ɗo iwru-mi, mido anndi to njahan-mi. Kaa onon, on anndaa ɗo iwru-mi, on anndaa to njahan-mi. <sup>15</sup> Onon, no njiiru-ɗon yimɓe cardaton dum'en, kaa miin, mi sarataa fay gooto. <sup>16</sup> Fay so mido sara, sariya am ana sella, sabi mi sarataa miin tan, Baabiraado neldo kam oo ana wondi e am. <sup>17</sup> Warii e Sariya moodon: seedaaku yimɓe didon ana sella. <sup>18</sup> Miin, mido seettanoo hoore am. Baabiraado neldo kam oo duu, ana seettanoo kam.

<sup>19</sup> Be mbii mo:

—Hoto Baabiraado maa oo woni?

Iisaa jaabii:

—On anndaa kam miin, sako Baabiraado am. Sinndo oɗon anndunoo kam, maa on annduno Baabiraado am oo duu.

<sup>20</sup> Iisaa haali dɗi haalaaji nde waajotonoo ley Suudu Dewal Mawndu, nokku ɗo keesuwal sadakaaji ngal woni ɗoo. Fay gooto nanngaali mo, sabi wakkati makko yottaaki tafon.

---

\* **8:11** Aaya 7.53 yaade 8.11 tawaaka e derejeji burɗi fuu 6ooyde dɗi.

<sup>21</sup> Iisaa wii 6e kasen:

—Midó nii yaha, on tewtan kam, on maaydan e luutti mon. On mbaawaa yaade to njahan-mi too.

<sup>22</sup> Non Yahuudiyankoobe mbii:

—Dum nee, o bartoytoodo so o wii en mbaawaa yaade to o yahata too naa?

<sup>23</sup> Iisaa wii 6e:

—Onon, ley njeye-don, kaa miin, dow njeyaa-mi. Onon, e aduna njeye-don, kaa miin, mi jeyaaka e makko. <sup>24</sup> Dum saabii so mbii-mi on: on maaydan e luutti mon. Sabi so on ngoondinaali miin woni mo ngon-mi oo, on maaydan e luutti mon.

<sup>25</sup> Be mbii mo:

—Aan homo?

Iisaa jaabii:

—Ko mbiinoo-mi on gila arande koo ngon-mi.

<sup>26</sup> Midó joganii on ko heewi ko haalettee e ko saretee. Haya neldó kam oo yo goongirante. Ko narrumoo-mi kaalanan-mi aduna oo.

<sup>27</sup> Be paamaali haala Baabiraado o haalanta 6e.

<sup>28</sup> Nden Iisaa wii 6e:

—Nde Bii Neddo toownaa fuu, nden paamaton miin woni mo ngon-mi oo. Mi wadirtaa fay huunde hiini hoore am, mi haalan ko Baabiraado anndini kam koo. <sup>29</sup> Neldó kam oo ana wondi e am, o yoppaali kam mi teeldo, sabi ko weli mo tan ngadan-mi wakkati fuu.

### *Haala rimbe e maccube*

<sup>30</sup> Nde Iisaa haaldunoo nii ndee, heewbe ngoondini mo. <sup>31</sup> Non Iisaa wii Yahuudiyankoobe goondinbe dum 6ee:



—So on jiiḅii e konngol am, on taalibaaḅe am jaati. <sup>32</sup> Nden anndaton goonga. Goonga oo rimḅinan on.

<sup>33</sup> Be njaabii mo:

—Minen, min iwdi Ibarahiima, abada fay gooto maraali min. Hono mbiirataa min ndimḅan?

<sup>34</sup> Iisaa jaabii ḅe:

—Midḅ haalana on goonga: luuttoowo fuu yo maccuḅo luutti. <sup>35</sup> Abada maccuḅo heddataako e galle, kaa ḅidḅo ana heddoḅ faa abada. <sup>36</sup> So Bidḅo rimḅinii on, on laatoto rimḅe dor. <sup>37</sup> Midḅ anndi on iwdi Ibarahiima, kaa oḅon tewta warde kam sabi waaju am naataali on. <sup>38</sup> Miin, ko njiiru-mi Baabiraadḅ am mbaajotoo-mi. Onon, ko narruḅon baaba mon ngadaton.

<sup>39</sup> Be njaabii mo:

—Ibarahiima woni baaba amen.

Iisaa wii ḅe:

—Sinndo on iwdi Ibarahiima, maa on ngolluno golleeji Ibarahiima. <sup>40</sup> Kaa jooni oḅon tewta warde kam, miin kaalandḅ on goonga mo narru-mi Laamḅo oo. Dum Ibarahiima wadaali. <sup>41</sup> Onon, golleeji baaba mon ngollaton.

Be mbii mo:

—Minen, min nganaa ḅiḅḅe haram, baaba gooto min njogii, oo woni Laamḅo.

<sup>42</sup> Iisaa wii ḅe:

—Sinndo Laamḅo wonnoo baam mon jaati, maa on njidam, sabi to Laamḅo iwru-mi, so ngar-mi. Mi wardaali hiini hoore am, kanko neli kam. <sup>43</sup> Ko saabii so on paamataa haala am? Saabe on nanataa ko kaalan-mi koo. <sup>44</sup> Onon, Ibiliisa woni baam mon. Gidaade baam mon ngollaton. O jaadii hoore gila puḅḅoode. O walaa e goonga

sabi goonga walaa e makko. So o fenii, gikku makko tan o wadi, sabi mo penoowo, mo inna pene. <sup>45</sup> Kaa miin, saabe mido haala goonga woni ko on ngoondiniraali kam. <sup>46</sup> Homo e moodon waawi felirde kam luutti? So mi haalii goonga, ko saabii so on ngoondintaa kam? <sup>47</sup> Neddo Laamdo hettintoo haala Laamdo. Onon nee, on kettintaako sabi on nganaa yimbe Laamdo.

*No Iisaa burdi Ibarahiima*

<sup>48</sup> Yahuudiyankooɓe mbii mo:

—Min kaalaalino goonga nde min mbiinoo a Samariyanke, a laddaado ndee naa?

<sup>49</sup> Iisaa jaabii:

—Mi wanaa laddaado, mido teddina Baabiraado am. Onon, odon koyna kam. <sup>50</sup> Miin, mi tewtanta hoore am teddeengal. Ana woodi tewtanoowo kam ngal. Oon woni caroowo. <sup>51</sup> Mido haalana on goonga: neddo fuu jokkudo konngol am maayataa abada.

<sup>52</sup> Yahuudiyankooɓe mbii mo:

—Jooni fuu tabitani min a laddaado. Ibarahiima e annabaaɓe fuu maayii, kaa aan, ada wiya neddo fuu jokkudo konngol maa, meedataa deddere maayde. <sup>53</sup> Tama ada ɓuri baaba amen Ibarahiima teentilaade? Oon maayii, annabaaɓe duu maayii. Kodum cikku-daa ngon-daa?

<sup>54</sup> Iisaa jaabii ɓe:

—Miin, so hoore am teddinan-mi, teddeengal am yo meere. Baabiraado am mo mbiyaton Laamdo mon oo teddinta kam. <sup>55</sup> On anndaa mo. Kaa miin, mido anndi mo. So mi wii mi anndaa mo, naa mi laato penoowo hono mon. Mido anndi mo, mido jokki konngol makko. <sup>56</sup> Baaba mon

Ibarahiima ana seyortonoo yiide jalaande am. O yii nde, o seyike.

<sup>57</sup> Yahuudiyankooɓe mbii mo:

—Fay duubi capande joy a hebaali tafon, kaa a yii Ibarahiima?

<sup>58</sup> Iisaa jaabii ɓe:

—Miɗo haalana on goonga: gila Ibarahiima tagaaka, miin, miɗo woodi.

<sup>59</sup> Non, ɓe cuɓi kaaye faa ɓe mbedoo mo. Nden Iisaa mooltii, yalti Suudu Dewal Mawndu nduu.

## 9

### *No Iisaa wumtiniri pindudo e mbumndam*

<sup>1</sup> Nden Iisaa ana yahannoo faa yii gorko pindudo e mbumndam. <sup>2</sup> Taalibaaɓe makko lamndii mo:

—Moobbo, homo luutti so mo findi e mbumndam, kanko naa saaraaɓe makko?

<sup>3</sup> Iisaa jaabii:

—Wanaa kanko luutti, wanaa saaraaɓe makko. Dum wadii yalla baawde Laamdo ana ɓannga e makko. <sup>4</sup> So nii jalooma ana heddi, ana haani no ngollen golleeji nelɗo kam oo, sabi jemma waran nde fay gooto waawaa gollude. <sup>5</sup> So nii miɗo heddi e aduna oo, miin woni fooyre makko.

<sup>6</sup> Nde o haalnoo dum ndee, o tutti e leydi, o jiiɓiri tuttaade dee loope, o wuji e gite bumdo oo. <sup>7</sup> O wii dum:

—Yaa sulmoya luggal biyeteengal Silowam.

(Maanaa majjum yo «nelaado».)

O sulmoyii, o warti omo yiya. <sup>8</sup> Hoddiibe makko, kajum e yiyannoobe mo omo garbinoo, mbii:

—Tama wanaa oo woni joodinooፍ ana garbinoo oo?

<sup>9</sup> Bee mbii:

—Dum kanko!

Bee mbii:

—Wanaa! Nanndoore makko!

Gorko oo e hoore mum wii:

—Dum miin jaati!

<sup>10</sup> Be mbii mo:

—Hono mbumtir-daa?

<sup>11</sup> O jaabii:

—Gorko biyeteፍo Iisaa oo jiiፋi loope, wuji e gite am, wii kam mi yaha luggal Silowam, mi sulmoyoo. Culmoyii-mi, mbumtu-mi.

<sup>12</sup> Be mbii mo:

—Hoto gorko oo woni?

O wii:

—Mi anndaa!

*No Farisa'en lamndorii bumtinaaፍo oo*

<sup>13</sup> Nden ፋe naፋi bumnooፍo oo to Farisa'en.

<sup>14</sup> Nde Iisaa jiiፋunoo loope so wumtini mo ndee, yo jalaande fowteteende. <sup>15</sup> Non Farisa'en duu lamndii mo:

—Hono mbumtir-daa?

O jaabii ፋe:

—O wuji loope e gite am, culmii-mi, mbumtu-mi.

<sup>16</sup> Yoga e Farisa'en mbii:

—Gorko oo iwraali to Laamፍo sabi o jokkaali sariya jalaande fowteteende.

Woፋፋe mbii:

—Hono nedፍo luuttuፍo waawiri wafirde hono ፋee kaayፋe?

Dow ፋum ፋe luurri, ፋe ceeri. <sup>17</sup> Farisa'en ፋee lamndii bumnooፍo oo kasen:

—Aan nee, ko mbiyataa e bumtindo ma oo?

O jaabii:

—O annabaajo.

<sup>18</sup> Dum fuu e taweede hooreeɓe Yahu-udiyankooɓe njaɓaali mo bumnooɗo so mo wumtinaa faa ɓe noddii saaraaɓe makko. <sup>19</sup> Be lamndii ɓeen:

—Oo ɗoo yo ɓii moodon naa? Mbii-ɗon e mbumndam mo findi naa? Ndennoo hono mo wumtiri jooni?

<sup>20</sup> Saaraaɓe ɓee njaabii:

—Miden anndi mo ɓii amen, e mbumndam mo findi. <sup>21</sup> Kaa no o wumtiri jooni, min anndaa. Min anndaa duu homo wumtini mo. Kanko duu o mawɗo, lamndee mo! Omo waawi jaabanaade hoore makko.

<sup>22</sup> Walaa ko saaraaɓe makko mbiiri nii so wanaa kammari eɓe kula hooreeɓe Yahuudiyankooɓe. Saabe ɓeen kawrii: nedɗo fuu cellinɗo Iisaa woni Almasiihu oo, ɓe ndibban ɗum yalta waajordu.

<sup>23</sup> Dum saabii so saaraaɓe makko ɓee mbii: «O mawɗo, lamndee mo!»

<sup>24</sup> Farisa'en nodditi bumnooɗo oo, mbii mo:

—Haalu hakkunde maa e Laamɗo! Minen kaa miden anndi oo gorko yo luuttuɗo.

<sup>25</sup> O jaabii ɓe:

—So o luuttuɗo duu, miin kaa, mi anndaa. Goo-tel tan anndu-mi: mi bumnooɗo, jooni mi wumtii.

<sup>26</sup> Be mbii mo:

—Kodum o wadi e maa? Hono o wumtinir ma?

<sup>27</sup> O jaabii ɓe:

—Mi haalaniino on ɗum, kaa on njaɓaali. Ko saabii so oɗon njidi nantude ɗum kasen? Tama onon duu, oɗon njidi laataade taalibaaɓe makko?

<sup>28</sup> Been njenni mo, mbii mo:

—Aan woni taalibbo makko! Minen, min taal-ibaaḅe Muusaa. <sup>29</sup> Minen, miden anndi Laamḁo haaldii e Muusaa, kaa kanko, min anndaa fay to mo iwata.

<sup>30</sup> Gorko oo jaabii, wii ḅe:

—Hee, ko haaynii! O wumtinii kam. Onon, oḁon mbiya on anndaa to mo iwata! <sup>31</sup> Eden anndi Laamḁo jaabantaako luuttoḅe, kaa omo jaabanoo kulḁo mo, gaḁoowo sago makko. <sup>32</sup> Abada nanaaka buntindo pindudo e mbumndam. <sup>33</sup> Sinndo wanaa to Laamḁo oo gorko iwri, o waawataa wadude fay huunde.

<sup>34</sup> Be njaabii mo:

—Aan, a fuu ley luutti pinu-ḁaa! Aan waajotoo min minen naa?

Be njaltini mo sella.

### *Haala mbumndam berde*

<sup>35</sup> Iisaa nani ḅe njaltinii mo, yiiti mo, lamndii mo:

—Aan nee, ada goondini Bii Nedḁo oo naa?

<sup>36</sup> O jaabii:

—Moobbo, homo woni kanko faa mi goondina mo?

<sup>37</sup> Iisaa wii mo:

—A yii mo. Kaaldoowo e maa oo woni kanko.

<sup>38</sup> O jaabii:

—Moobbo, mido goondini.

O sujidani ḁum. <sup>39</sup> Nden Iisaa wii mo:

—Sarde waddi kam e oo aduna, faa wumḅe njiya, yiyooḅe mbuma.

<sup>40</sup> Farisa'en tawanooḅe ḁon ḅee, nani haala kaa, lamndii mo:

—Minen nee, min wumḅe naa?

<sup>41</sup> Iisaa jaabii ḅe:

—Sinndo on wumbe, on luuttataano. Kaa no mbii-don jooni odon njiya nii, luutti moodon ked-dike.

## 10

### *Haala duroowo lobbo*

<sup>1</sup> —Mido haalana on goonga: neddo fuu naatoowo hoggo baali mo naatiraali damal, kaɗum woni gujjo, kaɗum woni janoowo. <sup>2</sup> Kaa naatiroowo damal oo, kaɗum woni duroowo baali. <sup>3</sup> Kayboowo damal oo udditinan mo, baali d̄ii nana daande makko. O noddira baali makko d̄ii, hongu fuu innde mum, o yaltina d̄i. <sup>4</sup> Nde o yaltini d̄i fuu, o ardoto d̄i njokka e makko, sabi ed̄i anndi daande makko. <sup>5</sup> Di njokkataa kodo, ko jaasi d̄um fuu, d̄i ndogan mo sabi d̄i annditataa daande hobbe.

<sup>6</sup> Iisaa haalani be ngol tinndinol, kaa be paa-maali ko o muuyiri d̄um.

### *No Iisaa wiiri kaɗum woni duroowo lobbo oo*

<sup>7</sup> Iisaa wii be kasen:

—Mido haalana on goonga, miin woni damal hoggo baali. <sup>8</sup> Adiiɓe kam warde bee fuu yo wuybe nii e yanoobe, baali d̄ii nanataa daade mabbe. <sup>9</sup> Miin woni damal. Neddo fuu naatirɗo kam, hisan, naatan, yaltan, heɓan durdude. <sup>10</sup> Gujjo wardataa so wanaa faa wujja, hirsaa, bonna. Kaa miin, mi wardii faa yimbe nguura, be nguura ngu-urndam lobbam. <sup>11</sup> Miin woni duroowo lobbo. Duroowo lobbo woni dokkitiroowo yonki mum saabe baali mum. <sup>12</sup> Kaa kasaado mo wanaa dun-kee durngol, mo walaa ko wonani d̄um e dammuli d̄ii, nde yii ɗanngiri fuu, yoppa d̄i dogaa, ɗanngiri

ndii nannga ko nanngata, keddiidi dii caakoo. <sup>13</sup> Kasaado oo dogan yoppa di sabi o kasaado tan, walaa ko wonani mo e majji. <sup>14-15</sup> Miin woni duroowo lobbo. Hono no Baabiraado oo anndiri kam so anndir-mi dum nii, hono non anndir-mi baali am so baali am anndi kam. Non mido hokkitira yonki am saabe majji. <sup>16</sup> Mido jogii baali goddi kasen di ngalaa ley ngoo hoggo. Diin duu kinaa mi wadda di. Di nana daande am, di laatoo sewre wootere, duroowo gooto. <sup>17</sup> Baabiraado ana yidi kam saabe mido hokkitira yonki am faa mi hewta ki kasen. <sup>18</sup> Fay gooto ittanta kam ki. Miin e hoore am hokkitirta ki. Mido jogii baawde hokkitirde ki. Mido jogii baawde wartirde ki. E Baabiraado am kebu-mi ndee yamiroore.

<sup>19</sup> Dii haalaaji beydi waddondirde Yahuudiyankooɓe. <sup>20</sup> Heewɓe maɓɓe ana mbiya:

—O laddaado o kaahaango. Ko saabii so odon kettindoo mo?

<sup>21</sup> Kaa yogaaɓe mbii:

—Dii waajuuji nganaa waajuuji laddaado. Laddaado ana waawi wumtinde bumdo naa?

### *No Yahuudiyankooɓe calorii goondinde Iisaa*

<sup>22</sup> Yiitu mawuuri heydintingol Suudu Dewal Mawndu nduu wafii Urusaliima. Dum hawrii e dabbunde. <sup>23</sup> Do Suudu Dewal Mawndu doo, Iisaa ana wada yaha warta ley ndanki Suleymaana kii.

<sup>24</sup> Nden Yahuudiyankooɓe pili mo, mbii mo:

—Faa mande keddoto-daa ada yoppi min e wemmbere? Haalan min faa laaba, aan woni Almasiihu oo naa?

<sup>25</sup> Iisaa jaabii ɓe:



—Mi haalanii on, on ngoondinaali. Golleeji di ngollir-mi e innde Baabiraado am d̄ii, kanji ceetantoo kam. <sup>26</sup> Kaa onon, on ngoondinaali sabi on nganaa baali am. <sup>27</sup> Baali am ana nana daande am. Mid̄o anndi d̄i, ed̄i njokka e am. <sup>28</sup> Mid̄o hokka d̄i nguurndam nduumiidam, d̄i mbaatataa abada. Fay gooto ittataa d̄i e junngo am. <sup>29</sup> Baabiraado dokkudo kam d̄i oo buri huunde fuu teddude. Fay gooto waawaa ittude d̄i e junngo Baabiraado am oo. <sup>30</sup> Miin e Baabiraado, min gooto.

<sup>31</sup> Yahuudiyankooḅe cubi kaaye kasen faa mbedoo mo. <sup>32</sup> Iisaa wii ḅe:

—Mi gollirii baawde Baabiraado golleeji lobbi keewdi yeeso mon. E ley d̄ii golleeji, saabe homo e majji mbedorto-d̄on kam kaaye?

<sup>33</sup> Yahuudiyankooḅe njaabii mo:

—Wanaa saabe golle lobbo min mbedorte kaaye, ko min mbedorte kaaye dee, saabe ada bonkoo Laamdo. Aan a neddo, a wadii hoore maa a Laamdo.

<sup>34</sup> Iisaa jaabii ḅe:

—Tama winndaaka ley Sariya mon too: Laamdo wii «onon on laamdo'en»?\* <sup>35</sup> Laamdo noddirii laamdo'en ḅeen ḅe o haaldi. Ko Binndi d̄ii mbii koo sottataa. <sup>36</sup> Mo Baabiraado subii so neli e aduna oo, hono mbiiraton mo bonkike Laamdo saabe mi wii mi Bii Laamdo? <sup>37</sup> So mi gollaali golleeji Baabiraado am, pati ngoondinee kam. <sup>38</sup> Kaa so mid̄o golla d̄i, fay so on ngoondintaa kam, ngoondinee golleeji d̄ii yalla odon annda, ngoondinon mid̄o e Baabiraado, Baabiraado ana e am.

<sup>39</sup> Be tewti nanngude mo kasen. O sobbitorii ḅe.

---

\* **10:34** Jabuura 82.6

<sup>40</sup> O yehi ootoo banng'e maayo Urdun nokku do Yaayaa lootannoo lootogal batisima arannde doo kasen, o faɓɓi ton. <sup>41</sup> Yimɓe heewɓe ngari e makko, mbii:

—Yaayaa wadaali haaynde fay wootere. Kaa ko o haali e gorko oo koo fuu goondii.

<sup>42</sup> Heewɓe ngoondini Iisaa ton.

## 11

### *Haala maayde Laajaru*

<sup>1</sup> Gorko jawdo biyeteedo Laajaru ana Baytaniya, kaɗum e banndiraaɓe mum rewɓe Mariyama e Marta. <sup>2</sup> Tawi Mariyama woni gujudo Moobbo oo nebam uuroojam so socciri koyde makko sukundu muudum. Laajaru jawdo oo yo mijiiko gorko. <sup>3</sup> Banndiraaɓe rewɓe ɓee neli e Iisaa, mbii:

—Moobbo, gidɔ maa mo korsin-ɗaa oo jawii.

<sup>4</sup> Nde Iisaa nanunoo dum ndee, wii:

—Oo jaw wanaa jaw saate. Mo jaw tabintinoowo teddeengal Laamɗo, yalla Bii Laamɗo oo ana teddiniree mo.

<sup>5</sup> Iisaa ana horsini Laajaru e banndiraaɓe mum rewɓe, Marta e Mariyama, <sup>6</sup> taweede o nanii Laajaru sellaa fuu, hadaali mo faɓɓude ton balde ɗiɗi godde. <sup>7</sup> Caggal dum, o wii taalibaaɓe makko:

—Mbirfito-ɗen Yahuudiya!

<sup>8</sup> Taalibaaɓe ɓee njaabii:

—Moobbo, ɓooyaa fey ko Yahuudiyankooɓe ndaari wardude ma kaaye, laatoo ton mbirfoto-ɗaa kasen naa?

<sup>9</sup> Iisaa jaabii:

—Wanaa wakkatiji sappo e dīdi ngoni ley jalooma naa? Jahoowo jalooma fergataako sabi omo yiya fooyre aduna oo. <sup>10</sup> Kaa jahoowo jemma fergoto sabi fooyre walaa e muudum.

<sup>11</sup> Caggal o haalii dīi haalaaji, o wii 6e:

—Gido men Laajaru daanike, mi yahan mi finndinoya mo.

<sup>12</sup> Taalibaa6e 6ee mbii:

—Moobbo, so tawii o daaniido, ndennoo o dadii.

<sup>13</sup> Haala maayde Laajaru o haalannoo. Kam6e 6e miilii haala doyngol o haali. <sup>14</sup> Iisaa la66inani 6e:

—Laajaru hedditaaki! <sup>15</sup> Mi seyorike saabe moodon ko mi tawaaka ton koo yalla odon ngoondina. Kaa jonnoo, njehen to makko.

<sup>16</sup> Nden Tomaa noddirteedo Funeeru oo wii taalibaa6e wo66e 6ee:

—Njehen enen duu yalla eden maayda e makko.

*No Iisaa wiiri kaɗum woni immital e nguurn-dam*

<sup>17</sup> Nde Iisaa yottinoo ndee, tawi wadīi balde nay ko Laajaru iriraa. <sup>18</sup> Nde wonnoo hakkunde Baytaniya e Urusaliima 6uraa hono kilooji tati, <sup>19</sup> Yahuudiyankoo6e heew6e ngarii to Mariyama e Marta duwaaru Laajaru, e6e koomta dum'en e maayde mijii6e gorko. <sup>20</sup> Nde Marta nannoo Iisaa warii ndee, yehi sakkitoyii mo. Mariyama kaa heddi cuudi. <sup>21</sup> Marta wii Iisaa:

—Moobbo, sinndo ada wonnoo doo, mijam gorko oo maayataano. <sup>22</sup> Kaa fay jooni mido anndi huunde fuu ko ndaardu-daa Laamdo, wadante.

<sup>23</sup> Iisaa wii mo:

—Mija gorko oo immitoto.

<sup>24</sup> Marta wii:

—Mido anndi o immitoto jannde immital, jalaande sakitotoonde.

<sup>25</sup> Iisaa wii mo:

—Miin woni immital, miin woni nguurndam. Neddo fuu goondindo kam, fay so maayi, wuuran.

<sup>26</sup> Guurdo fuu goondindo kam, maayataa abada. Ada goondini dum naa?

<sup>27</sup> O jaabii:

—Sanne Moobbo! Mido goondini aan woni AlmasiihuBii Laamdo garoowo e aduna oo.

<sup>28</sup> E dow dum, o yehi noddoyde miijiiko Mariyama, o gunndii dum:

—Moobbo oo warii, omo nodde.

<sup>29</sup> Nde Mariyama nanunoo dum ndee, hejii law, nootoyii. <sup>30</sup> Tawi fuu Iisaa naataalino ngeenndi ndii tafon. Omo heddii do Marta hawrunoo e makko doo. <sup>31</sup> Yahuudiyankooɓe ana ngondunoo e Mariyama ley galle, ana koomtannoo dum. Be njii o gurbitike, o yaltii. Be njokkitii mo, ɓe miili o woyoyan dow yanaande too. <sup>32</sup> Mariyama yottii do Iisaa woni doo, yii dum tan, dicitii yeeso muudum, wii dum:

—Moobbo, sinndo ada wonnoo doo, mijam gorko oo maayataano.

<sup>33</sup> Nde Iisaa yiinoo Mariyama e Yahuudiyankooɓe wondube e mum ɓee ana mboya ndee, yonki makko jawi, hakkille makko immii.

<sup>34</sup> O wii:

—Hoto ndesu-don mo?

Be njaabii:

—Moobbo, war yeew!

<sup>35</sup> Nii Iisaa woyi. <sup>36</sup> Yahuudiyankooɓe ɓee mbii:

—Yeewee no o foti horsinde dum.

<sup>37</sup> Yoga e maɓɓe wii:

—Bumtindo bumdo waawaano hafude Laajaru maayde naa?

*No Iisaa wuurtiniri Laajaru*

<sup>38</sup> Yonki Iisaa beydi jawde, o yehi tiimoyde yanaande ndee. Yanaande ndee yo loowol uddiraangol haayre. <sup>39</sup> Iisaa wii:

—Ittee haayre ndee!

Marta, banndii debbo maaydo oo, wii mo:

—Moobbo, ana haani ko tawee henndu makko waylitike, sabi hannde woni balde makko nay.

<sup>40</sup> Iisaa jaabii mo:

—Tama mi wiyaali ma, so a goondinii, a yiyan teddeengal Laamdo?

<sup>41</sup> Be itti haayre ndee. Iisaa tiggiti, wii:

—Baabiraado, mido yettire ko njaabani-daa kam koo. <sup>42</sup> Miin kaa, mido anndi jannde fuu ada jaabanoo kam. Kaa mi haaldirii nii saabe yimbe filiiɓe kam ɓee, yalla eɓe ngoondina aan neli kam.

<sup>43</sup> Caggal dɗii haalaaji, o duki semmbe, o wii:

—Laajaru, yaltu sella!

<sup>44</sup> Maaydo oo yalti, juude mum e koyde mum ana piilaa leppi, yeeso mum ana suddii. Iisaa wii ɓe:

—Kumtee mo, njoppon mo o yaha!

*No waalde Saahiibe dawriri faa nannga Iisaa*

<sup>45</sup> Heewɓe e Yahuudiyankooɓe warnooɓe to Mariyama ɓee njii ko Iisaa wadi koo, ngoondini dum. <sup>46</sup> Kaa yogaaɓe njehi to Farisa'en, kaaltani dum'en ko Iisaa wadi koo. <sup>47</sup> Nden Farisa'en e hooreeɓe yottinooɓe sadaka moofti waalde Saahiibe ndee, mbii:

—Oo gorko ana wada kaayde keewde. Hono ngadaten? <sup>48</sup> So en njoppirii mo nii, jamaa oo fuu goondinan mo. Nden kaa, Romankooɓe ngaran mbonna nokku men ceniido oo e lejol men ngol.

<sup>49</sup> Gooto maɓɓe biyeteedo Kayafas, laatinoodo Jottinoowo Sadaka Mawdo e nden hitaande, wii ɓe:

—Onon, on anndaa fay huunde. <sup>50</sup> On anndaa neddo gooto maayana yimɓe fuu ɓuri moyyande en diina lejol meeden fuu halkoo.

<sup>51</sup> Tawi wanaa hiini hoore makko o haaldi kaa haala, kaa nde wonnoo o Jottinoowo Sadaka Mawdo nden hitaande, o sappike Iisaa maayanan lejol ngol. <sup>52</sup> Kaa wanaa lejol ngol tan o maayanta, ko o maayanta dee, faa o moobta ɓiɓɓe Laamdo saakiɓe ɓee fuu e fedde wootere. <sup>53</sup> Gila oon jalooma, ɓe ndawridi faa ɓe mbara mo.

<sup>54</sup> Dum wadi so Iisaa njotti saccude hakkunde Yahuudiyankooɓe. O iwi do o wonnoo doo, o yehi ngalluure wiyeteende Efrayim heettunde e ladde jeereende. O joododii ton e taalibaaɓe makko.

<sup>55</sup> Tawi iidi Yahuudiyankooɓe biyeteedo Paska oo ɓadike. Heewɓe e yimɓe leydi ndii njehi Urusaliima faa cenna ko'e mum'en gila iidi oo yottaaki. <sup>56</sup> Eɓe tewta Iisaa. Eɓe ndarii ley Suudu Dewal Mawndu nduu, eɓe kaalda:

—Odon miila o wara e iidi oo naa on miilaali?

<sup>57</sup> Tawi hooreeɓe yottinooɓe sadaka e Farisa'en njamiriino neddo fuu anndudo to mo woni yo haalu faa mo nanngée.

## 12

*No Mariyama wujiri koyde Iisaa nebam*

<sup>1</sup> Balde jeegom fade iidi Paska yottaade, Iisaa yehi Baytaniya do Laajaru mo o wuurtinnoo oo jeyaa doo. <sup>2</sup> Don be ndefani mo jaamdu. Marta fec-cani be, Laajaru yo gooto e jaamdoobe e Iisaa bee. <sup>3</sup> Nden Mariyama bami feccitere liituru nebam laabudam, uuroojam, tiidudam coggu, wuji dam e koyde Iisaa, socciri de sukundu mum. Suudu nduu fuu ukkiti. <sup>4</sup> Gooto e taalibaafe Iisaa bee, dum woni Yahuuda Isikariyota jammbootodo mo oo, wii:

<sup>5</sup> —Ko saabii so dam nebam soottaaka buufi teemedde tati cardi,\* hokkee misikiina'en?

<sup>6</sup> Walaa ko o wiiri non so wanaa o gujjo, wanaa yurmeende misikiina'en. Kanko woni kawjotoodo jawdi ma66e, omo woowi wujjitidde hen. <sup>7</sup> Iisaa wii:

—Celee e debbo oo. O resirii dam jannde ireteemi. <sup>8</sup> Sabi misikiina'en ana tawdee e mon jannde fuu. Kaa miin, mi tawdataake e mon jannde fuu.

### *No hooree6e yottinoobe sadaka anniyorii warde Laajaru*

<sup>9</sup> Yahuudiyankoo6e heew6e anndi Iisaa ana Baytaniya, njehi ton. Wanaa saabe Iisaa tan waddi 6e, yalla e6e njiya Laajaru guurtinaado oo duu. <sup>10</sup> Non hooree6e yottinoobe sadaka ndawridi mbaran Laajaru duu, <sup>11</sup> sabi Yahuudiyankoo6e heew6e ana njoppa 6e ngoondinoya Iisaa saabe Laajaru.

### *No Iisaa naatiri Urusaliima*

---

\* **12:5** Buufi teemedde tati cardi ana mbaara e njobdi neddo hitaande.

<sup>12</sup> Janngo mum, jamaa keewdo garɗo hawrude e iidi oo nani Iisaa garoowo Urusaliima. <sup>13</sup> Be ɓami caba tamarooje, ɓe cakkitoyii mo. Eɓe kuljina, eɓe mbiya:

—Jettooje e barke ngoodanii garɗoowo e dow innde Joomiraado oo!† Jettooje ngoodanii mo, kanko kaananke Israa'iila!

<sup>14</sup> Iisaa hebi mola ndakiiwa, waddii, hono no Binndi dii mbiiri dum nii:

<sup>15</sup> «Yimɓe ngalluure Siyona, pati kulee!

Yeew, kaananke mon ana wara,

ana waddii mola ndakiiwa.»‡

<sup>16</sup> Nden taalibaabe makko ɓee paamaalino ko dum woni. Kaa caggal Iisaa teddinaama, ɓe miccitii ko mo sappananoo koo ɓe ngadi mo. <sup>17</sup> Jamaa tawdanooɗo e makko nde o wuurtinnoo Laajaru, o noddi dum iwde e yanaande ndee, kaɗum'en duu ana ceettii. <sup>18</sup> Dum wadi so yimɓe heewɓe njehi cakkitoyii mo sabi ɓe nanii o wadii ndee haaynde. <sup>19</sup> Non Farisa'en mbiyondiri:

—On njii, walaa fuu ko mbaawan-den mo, aduna oo fuu annii jokki e makko.

<sup>20</sup> Won Yunaninkooɓe tawaaɓe hakkunde warɓe Urusaliima faa ndewa ley jalaade iidi dee. <sup>21</sup> Be ɓattitii Filipa jeyaado Baytisayda ley leydi Galili, ɓe mbii dum:

—Moobbo, miden njidi yiide Iisaa.

<sup>22</sup> Filipa yehi haalanoyi Andire. Be njottinoyi haala kaa Iisaa. <sup>23</sup> Iisaa jaabii ɓe:

—Wakkati mo Laamɗo hollata teddeengal Bii Neddo oo yottike. <sup>24</sup> Mido haalana on goonga: so wabbere alkama yoorali aawaama e leydi,

† 12:13 Jabuura 118.25-26 ‡ 12:15 Jakariyaa 9.9



heddoto yo wabbere wootere. Kaa so nde yoorii nde aawaa fuu, nde riman faa heewa. <sup>25</sup> Neddo fuu jiddo yonki mum, mursan ki, kaa jeebiido yonki mum e aduna oo, damman ki, heban nguurndam nduumiidam. <sup>26</sup> So won muuydo gollande kam, yo jokku e am. Do ngon-mi fuu, doo golloowo am duu wonata. Baabiraado teddinan gollanoowo kam.

*No Iisaa sapporii maayde mum*

<sup>27</sup> —Jooni mi wemmbaama. Kodum mbiyan-mi? Mi wiya Abba hisinam e oo wakkati naa? Mi waawaa wiide dum sabi kammari wakkati oo ngardu-mi. <sup>28</sup> Abba, teddin innde maa.

Daande nanaa iwruude dow kammu:

—Mi teddinii nde, mi teddinan nde kasen.

<sup>29</sup> Nde yimbe darinoobe ton bee nanunoo nden daande ndee, mbii dum riggaango kammu. Wobbe mbii:

—Malaa'ika haaldi e makko!

<sup>30</sup> Iisaa wii be:

—Wanaa saabe am daande ndee wardi, saabe moodon. <sup>31</sup> Jooni woni sariya aduna oo. Jooni kaananke oo doo aduna tippete sella. <sup>32</sup> Miin, so mi toownaama iwde e leydi ndii, mi foodan yimbe fuu warde e am.

<sup>33</sup> Tawi dii haalaaji o sapporii no mo maayrata nii. <sup>34</sup> Yimbe bee njaabii mo:

—Sariya oo anndinii min Almasiihu yo duumotoodo. Hono aan mbiirataa kinaa Bii Neddo oo toownee? Homo woni oo Bii Neddo?

<sup>35</sup> Iisaa jaabii be:

—Fooyre ana wondi e mon wakkati seeda tafon. Njahon gila fooyre ana heddi e mon, pati nimre hippoo on. Jahoowo ley nimre anndaa do yahata.

<sup>36</sup> Ngoondinee fooyre gila ende e mon yalla odon laato yimbe fooyre.

*No yimbe calorii goondinde Iisaa*

Iisaa haalu dum tan, yehi suudoyii be. <sup>37</sup> Kaayde de o wadi yeeso mabbe dee fuu, wadaali so be ngoondini mo, <sup>38</sup> yalla haala annabi Esaaya kaa ana tabita:

«Joomiraado, homo goondini waaju amen oo?

Homo bannginanaa baawde Joomiraado?»§

<sup>39</sup> Be mbaawaano goondinde, sabi Esaaya wii kasen:

<sup>40</sup> «O wumnii gite mabbe,  
o helii hakillaaji mabbe,

pati gite mabbe njiya,  
pati hakillaaji mabbe paama

sako be tuuba, so mi sellina be.»\*

<sup>41</sup> Dum Esaaya wii nde yiinoo teddeengal Iisaa, so haali haala makko ndee.

<sup>42</sup> Kaa dum fuu e taweede, hooree6e Yahu-udiyankoo6e heew6e ngoondinii Iisaa. Kaa saabe Farisa'en, be kulii yaadirde pati be njaltinee waa-jordu. <sup>43</sup> Dum woni teddineede yimbe burani be teddineede Laamdo.

<sup>44</sup> Iisaa haali faa toowi, wii:

—Goondindo kam, wanaa miin tan o goondini, neldo kam oo duu o goondinii dum. <sup>45</sup> Neddo fuu jiido kam, yii neldo kam oo. <sup>46</sup> Miin, mi warii mi fooyre aduna oo, faa goondindo kam fuu pati heddo ley nimre. <sup>47</sup> So won nando waaju am

---

§ 12:38 Esaaya 53.1 \* 12:40 Esaaya 6.10

jokkaali dum, miin, mi sarataa dum. Sabi mi war-daali sarde aduna oo, faa mi hisina mo ngardu-mi. <sup>48</sup> Oon calaniido kam, so jabaali waajuuji am, ana jogii caroowo. Konngol ngol kaal-mi ngol sarata dum jalaande sakitotoonde. <sup>49</sup> Sabi miin, mi haaldaali hiini hoore am. Baabiraado neldo kam oo hokki kam yamiroore ko kaalan-mi e ko mbaajotoo-mi. <sup>50</sup> Miin, mido anndi yamiroore makko, kajum woni nguurndam nduumiidam. Ko kaal-mi koo, no Baabiraado haalaniri kam nii kaaltir-mi.

## 13

### *No Iisaa lootiri koyde taalibaafe mum*

<sup>1</sup> Gila iidi Paska yottaaki, Iisaa ana anndi wakkati mo iwata e aduna so hootana Baabiraado oo warii. Ga aduna gaa omo yidi yimbe makko, omo yidi 6e kaaddi jilli. <sup>2</sup> Wakkati mo 6e kirtootoo oo, Ibiliisa wadi e bernde Yahuuda bii Simon Isikariyota jammaade mo. <sup>3</sup> Iisaa e hoore mum ana anndi to Laamdo iwri to Laamdo hootata. Laamdo wadii huunde fuu e junngo makko. <sup>4</sup> O immii e hiraande ndee, o boortii saaya makko, o bami disawel, o filii e makko. <sup>5</sup> Non o wayli ndiyam e feere lootorde, o naati e lootude koyde taalibaafe makko, omo soccira de disawel o filii ngel. <sup>6</sup> Nde o yottinoo Simon Piyeer ndee, oon wii mo:

—Moobbo, aan lootata koyde am naa?

<sup>7</sup> Iisaa jaabii mo:

—A faamaali ko ngadan-mi koo tafon, kaa a faamoyan caggal jooni.

<sup>8</sup> Piyeer wii mo:

—A lootataa koyde am abada!

Iisaa jaabii mo:

—So mi lootanaali ma, a walaa ngedu e am.

<sup>9</sup> Simon Piyeer wii mo:

—Moobbo! So non, pati haadu e koyde am tan, lootu juude am e hoore am duu.

<sup>10</sup> Iisaa wii mo:

—Lootiido fuu yo laaβudo. Mo hasindinaa e lootaneede kinaa koyde tan. Onon on laaβube, kaa wanaa on fuu.

<sup>11</sup> Tawi omo anndi jammbootodo mo oo. Dum wadi so o wii wanaa on fuu gonni laaβbe.

<sup>12</sup> Nde Iisaa lootunoo koyde maβbe ndee, βanti saaya muudum, joottii, wii βe:

—On paamii ko ngadu-mi on koo naa? <sup>13</sup> Odon noddira kam «Moobbo» odon noddira kam «Kalfaado». Ko mbiyaton koo ana moyyi, sabi dum ngon-mi. <sup>14</sup> Ndennoo, miin Kalfaado, miin Moobbo, mi lootii koyde mon, waajibi onon duu gooto fuu lootana goddo koyde mum. <sup>15</sup> Ko ngadu-mi on koo yo tinndinol yalla onon duu, odon ngadondira hono ko ngadu-mi on koo. <sup>16</sup> Mido haalana on goonga: maccudo burataa kalfaado mum teddude, nelaado duu burataa neldo dum.

<sup>17</sup> Nde wonnoo on anndii dum jooni, so nii on njokkirii non, on mbelan hoore. <sup>18</sup> Wanaa haala mon on fuu kaal-mi. Mido anndi βeen βe cubii-mi, kaa kinaa ko Binndi dii mbii koo tabita: «Naamdudo e am latiri kam teppere muudum.»\* <sup>19</sup> Gila jooni mido haalana on dum, fade majjum yottaade, yalla nde dum yottii fuu, odon ngoondina miin woni mo ngon-mi. <sup>20</sup> Mido haalana on goonga:

---

\* **13:18** Jabuura 41.10

neddo fuu jaɓɓiido nelaado am, jaɓɓike kam. Neddo fuu jaɓɓiido kam, jaɓɓike nelɗo kam oo duu.

### *No Yahuuda jammборii Iisaa*

<sup>21</sup> Nde o haalnoo dum ndee, yonki makko jawi, o wii:

—Mido haalana on goonga: gooto moodon jamboto kam.

<sup>22</sup> Taalibaaɓe ɓee yeewondiri. Be anndaa mo o haalata haala mum. <sup>23</sup> Gooto e taalibaaɓe ɓee, mo Iisaa horsini oo, ana joodinoo bannge mum.

<sup>24</sup> Simon Piyeer himyi mo gite mo lamndoo Iisaa homo o haalata haala mum. <sup>25</sup> Non taalibbo oo naayorii hedde Iisaa, wii:

—Moobbo, dum homo?

<sup>26</sup> Iisaa jaabii:

—Mo ndokkan-mi lonngere nde cuuwan-mi ndee oo.

O suuwi lonngere, o hokki Yahuuda ɓii Simon Isikariyota oo. <sup>27</sup> Caggal lonngere ndee, Ibiliisa naati e Yahuuda. Iisaa wii mo:

—Wadu ko ngadataa koo law!

<sup>28</sup> Tawi fay gooto e joodiibe don ɓee faamaali ko Iisaa haalani mo koo. <sup>29</sup> Nde wonnoo Yahuuda woni kawjotoodo jawdi maɓɓe, yoga miilii Iisaa wii mo somonoyoo iidi, naa daja ko o hokki misikiina'en. <sup>30</sup> Yahuuda nanngu lonngere ndee tan, yalti oon wakkati fuu. Dum jemma.

### *Haala yamiroore heyre*

<sup>31</sup> Nde Yahuuda yaltunoo ndee, Iisaa wii:

—Jooni Bii Neddo teddinaama, Laamdo duu teddiniraama saabe makko. <sup>32</sup> So Laamdo teddini-raama saabe makko,<sup>†</sup> kajum duu teddinan mo e hoore mum, teddinan mo law. <sup>33</sup> Sukaabe am, mido wondi e mon seeda tafon. On tewtan kam. Mido wiya on jooni hono ko mbiinoo-mi Yahu-udiyankooɓe e bettaade: on mbaawaa yaade to njahan-mi too. <sup>34</sup> Mido hokka on yamiroore heyre: njidondiree! Hono no njidir-mi on nii, onon duu njidondiron hono non! <sup>35</sup> So on njidondirii, yimbe fuu annditan on taalibaaɓe am.

*No Iisaa holliri Piyeer yankiran dum*

<sup>36</sup> Simon Piyeer wii mo:

—Moobbo, hoto njahataa?

Iisaa jaabii mo:

—To njahan-mi jooni too, a waawaa jokkude e am. Kaa caggal jooni a jokkan e am!

<sup>37</sup> Piyeer wii mo:

—Moobbo, ko saabii so mi waawaa jokkude e maa jooni? Mido hokkitira yonki am saabe maa.

<sup>38</sup> Iisaa jaabii mo:

—Goonga fuu, a hokkitiran yonki maa saabe am naa? Mido haalane goonga: fade ndontoori jogginde hannde a wiyan a anndaa kam cili tati.

## 14

*No Iisaa wiiri kajum woni laawol ngol*

<sup>1</sup> Iisaa wii taalibaaɓe mum ɓee:

—Pati imminee hakkille mon. Ngoondinee Laamdo, ngoondinee kam. <sup>2</sup> Cuudi keewdi ana ley

<sup>†</sup> **13:32** Puddoofe aaya 32, «So Laamdo teddiniraama saabe makko», tawaaka e dereeji burdi fuu ɓooyde dii.

galle Baabiraado am. So walaano, mi wiyanno on. Mi yahan, mi moyyinanoaya on ton nokku. <sup>3</sup> Ndennoo, so mi moyyinanoyii on nokku, mi wartan kasen mi ɓamta on faa onon duu ngonon to ngonan-mi too. <sup>4</sup> Odon anndi to njahan-mi too, odon anndi laawol mum.

<sup>5</sup> Tomaa wii mo:

—Moobbo, min anndaa to njahataa, hono min anndirta laawol mum?

<sup>6</sup> Iisaa jaabii mo:

—Miin woni laawol ngol, miin woni goonga oo, miin woni nguurndam ɗam. So wanaa saabe am fay gooto waawaa yaade to Baabiraado. <sup>7</sup> Sinndo odon anndunoo kam, maa on anndu Baabiraado am oo duu. Gila jooni on anndii mo, on njii mo.

<sup>8</sup> Filipa wii mo:

—Moobbo, hollu min Baabiraado, ɗum tan ana heya min.

<sup>9</sup> Iisaa wii mo:

—No ngondir-mi e moodon faa ɓooyi nii fuu, Filipa, a anndaali kam naa? Jiido kam, yii Baabiraado. Hono mbiirataa: «Hollu min Baabiraado»?

<sup>10</sup> A goondinaali mido e ley Baabiraado, Baabiraado ana e am naa? Waajuuji ɗi mbaajii-mi on ɗii fuu, mi waajortaako ɗi hiini hoore am. Baabiraado gondo e am oo gollata golleeji mum.

<sup>11</sup> Ngoondinee kam so mi wii mido e Baabiraado, Baabiraado ana e ley am. Fay so on ngoondinaali ɗum, ngoondiniron kam saabe golleeji ɗii. <sup>12</sup> Mido haalana on goonga: neddo fuu goondindo kam, gollan kaɗum duu golleeji ɗi ngollan-mi ɗii, gollan ko ɓuri ɗi, sabi mi kootoowo to Baabiraado am.

<sup>13</sup> Mi wafanan on huunde fuu ko jaagori-ɗon

Laamdo saabe am. Mi wadan dum yalla Baabiraado oo ana teddiniree saabe Biddo oo. <sup>14</sup> So won ko jaagori-don Laamdo saabe am, mi wadanan on.

*No Iisaa fodiri neldan Ruuhu Ceniido*

<sup>15</sup> —So odon njidi kam, on njokkan jamirooje am. <sup>16-17</sup> Mi jaagoto Baabiraado hokka on Balloowo goddo, oo woni Ruuhu goonga, yalla omo wonda e mon faa abada. Aduna oo waawaa jabbaade mo, sabi yiyataa mo, anndaa mo. Kaa onon, odon anndi mo sabi omo wondi e mon, omo e mon. <sup>18</sup> Mi yoppataa on atiime'en, mi wartan e mon. <sup>19</sup> So booyii seeda aduna oo yiyataa kam kasen. Kaa onon, on njiyan kam, sabi mi guurdo, onon duu on nguuran. <sup>20</sup> Nannde nden on paaman mido e ley Baabiraado, odon e am, mido e ley mon. <sup>21</sup> Neddo fuu anndudo jamirooje am so jokki de, ka jum woni jiddo kam. Jiddo kam, Baabiraado am yidan dum. Miin duu, mi yidan dum, mi bannginanan dum hoore am.

<sup>22</sup> Yahuuda, mo wanaa Yahuuda Isikariyota, jaabii mo:

—Moobbo, hono bannginirantaa min hoore maa, tawee a bannganaali aduna oo?

<sup>23</sup> Iisaa jaabii mo:

—So neddo ana yidi kam, jokkan konngol am, Baabiraado am yidan dum. Miin e Baabiraado am oo min ngaran to mum min njooddoo e mum. <sup>24</sup> Neddo fuu mo yidaa kam, jukkataa konngol am. Haala ka nanaton kaa, ka wanaa ka am, ka haala Baabiraado neldo kam oo. <sup>25</sup> Dum kaalanan-mi on gila mido tawdaa e mon. <sup>26</sup> Ruuhu Ceniido, Balloowo on mo Baabiraado neldirta on saabe am



oo, kaɗum anndinta on kulle fuu. O miccintinan on ko mbaajinoo-mi on koo fuu.

<sup>27</sup> Jam njoppidan-mi on, jam am ndokkan-mi on. Miin, mi hokkirtaa on no aduna oo hokkirta on nii. Pati imminee hakkille mon, pati kulee.

<sup>28</sup> On nanii ko mbii-mi on: «mi yahan, caggal mum mi warta e mon.» Sinndo odon njidunoo kam, maa on ceyoro mi jahoowo to Baabiraado, sabi Baabiraado buri kam teddude. <sup>29</sup> Mi haalanii on jooni gila dum waraali, yalla so dum warii, odon ngoondina. <sup>30</sup> Haala am e moodon heewataa kasen, sabi kaananke oo aduna ana wara. Fay huunde o waawaa e am. <sup>31</sup> No Baabiraado yamiri kam nii, non ngadiran-mi, faa aduna oo faama mido yidi Baabiraado. Immee njehen, iwen doo.

## 15

### *No Iisaa wiiri kaɗum woni peguowi ngoongaraawi*

<sup>1</sup> –Miin woni peguowi ngoongaraawi, Baabiraado woni jom ngesa peguuje. <sup>2</sup> Cabal am dimaral fuu o feyyan dum, cabal dimoowal fuu, o saltoto dum yalla engal beydoo rimde. <sup>3</sup> Onon, jooni on laabuɓe saabe waaju mo mbaajii-mi on oo. <sup>4</sup> Niiɓee e am. So on jiiɓii e am, miin duu mi jiiɓan e mon! Hono no cabal peguowi waawaa rimde e hoore mum kinaa tawee engal jiiɓi e peguowi nii, hono non onon duu, on mbaawaa rimde so on jiiɓaali e am. <sup>5</sup> Miin woni peguowi, onon ngoni caye. Neddo fuu jiiɓudo e am, mi jiiɓii e mum, riman duu faa heewa. On mbaawaa wadude fay huunde so on ngaldaa e am. <sup>6</sup> Neddo fuu mo jiiɓaali e am, tippete

sella hono no cabal peyyaangal nii, yoorá. Cábé joorde dee moobtete, tippee ley yiite, de kuóba.

<sup>7</sup> So on jiióii e am, waaju am jiióii e mon, nden kaa jaagee Laamó ko muuy-dón fuu, on keban.

<sup>8</sup> So on ndimii faa heewii, óum hollititta on laatike taalibaaóe am, nden yimóe njiyata teddeengal Baabiraáo am.

<sup>9</sup> Hono no Baabiraáo yidiri kam nii, miin duu hono non njidir-mi on. Niíóe e jilli am. <sup>10</sup> So on njokkii jamirooje am, on jiióan e jilli am, hono no njokkir-mi jamirooje Baabiraáo am so jiióu-mi e jilli mum nii.

<sup>11</sup> Mi waajike on óum yalla seyo am ana jiióa e mon, seyo mon hióba. <sup>12</sup> Annii yamiroore am: njidondiree hono no njidir-mi on nii.

<sup>13</sup> Huunde fuu óuraa díi dóo jilli mawnude: nedóo hokkitira yonki mum saabe yióóe mum. <sup>14</sup> Onon ngoni yióóe am, so on ngollii ko njamir-mi on koo.

<sup>15</sup> Mi wiyataa on maccuóe kasen sabi maccuóo anndaa ko kalfaáo mum gollata. Midó wiya on yióóe, sabi ko narru-mi Baabiraáo am koo fuu, mi anndinii on.

<sup>16</sup> Wanaa onon cubii kam, miin subii on so yamiri on njahon ndimoyon óióóe, óióóe mon ndu-umoo, yalla Baabiraáo ana hokka on huunde fuu ko jaagori-dón saabe am. <sup>17</sup> Njidondiree! Dum njamir-mi on.

*No aduna oo wajiri Iisaa e taalibaaóe mum fuu*

<sup>18</sup> —So aduna oo ana waji on, anndee, miin o adii wajuóe. <sup>19</sup> Sinndo on laatinoke adunankooóe, maa aduna oo yidú on. Kaa on nganaa adunankooóe. Mi subike on mi seenndii on e aduna oo. Dum saabanii mo wajuóe on.

<sup>20</sup> Miccitee ko mbiinoo-mi on koo: «Maccuóo

burataa kalfaado mum.» So be torrii kam, be torran on, onon duu. So be njokkii konngol am, be njokkan ngol mon ngol duu. <sup>21</sup> Be ngadiran on dum fuu saabe am, sabi be anndaa neldo kam oo. <sup>22</sup> So mi waraalino, mi waajanooki be, be niŋataakeno. Kaa jooni mi warii, mi waajike be, be ngalanaa luutti maβbe dīi ujuuru fuu. <sup>23</sup> Neddo fuu baŋudo kam, wajii Baabiraado am oo duu. <sup>24</sup> Sinndo mi gollaalino dīi golleeji dī fay gooto meedaali gollude yeeso maβbe, be niŋataakeno. Kaa jooni be njii dī fuu, ebe keddii wajude kam, miin e Baabiraado am. <sup>25</sup> Dum wadii faa tabintina ko winndaa ley Sariya maβbe: «Be mbajirii kam dow meere.»\*

<sup>26</sup> Ruuhu goonga iwroowo to Baabiraado, Balloowo on mo neldan-mi on oo, nde warii, kaŋum seettantoo kam. <sup>27</sup> Onon duu, on ceettanto kam sabi oŋon ngondi e am gila puddoode.

## 16

<sup>1</sup>—Mi waajike on dum pati on njoppu goondinal. <sup>2</sup> Be njaltinan on cuudi baajordi. Wakkati waroyan nde bardo on fuu miilata rewii Laamdo. <sup>3</sup> Be ngadan dum sabi be anndaa Baabiraado oo, be anndaa kam miin duu. <sup>4</sup> Mi waajike on dum, yalla so wakkati oo warii, oŋon miccitoo mi haalaniino on dum.

### *Haala golle Ruuhu Ceniido*

—Mi haalanaali on gila arannde sabi mido wondi e mon. <sup>5</sup> Jooni mido nii hootana neldo kam oo, kaa fay gooto e mon lamndaaki kam hoto njahan-mi. <sup>6</sup> On cunaama sanne saabe ko

\* 15:25 Jabuura 35.19; 69.5

kaalan-mi on d̄um koo. <sup>7</sup> D̄um fuu e taweede, mido haalana on goonga: yaadu am ɓuri moyyande on. Sabi so mi yahaali, Balloowo on oo warataa. Kaa so mi yehii, mi neldan on mo. <sup>8</sup> So o warii, o n̄jan aduna oo banngal luutti e fooccitaare e sariya. <sup>9</sup> Banngal luutti, sabi ɓe ngoondinaali kam. <sup>10</sup> Banngal fooccitaare, sabi mido hoota to Baabiraado oo, on n̄jiyataa kam kasen. <sup>11</sup> Banngal sariya, sabi kaananke oo d̄oo aduna saraama.

<sup>12</sup> Mido jogii ko heewi kasen ko mi waajoo on, kaa on mbaawtataa d̄um jooni. <sup>13</sup> Nde Ruuhu goonga oo warii fuu, d̄owan on faade e goonga fuu. Sabi o haaldataa hiini hoore makko, o haalanan on ko o nani fuu, o humpitan on ko waroyta. <sup>14</sup> Kanko, o teddinan kam, sabi o ɓaman ko n̄jey-mi koo, o humpitira on. <sup>15</sup> Ko Baabiraado oo jogii fuu, miin jey. D̄um saabii mbii-mi o humpitan on ko o heɓi e am koo.

### *No sunu waylitortoo seyo*

<sup>16</sup> —So ɓooyii seeda, on n̄jiyataa kam, so ɓooyii seeda kasen, n̄jyon kam.

<sup>17</sup> Yoga e taalibaaɓe makko ɓee lamndondiri, mbii:

—Kodum woni maanaa haala makko so o wii «so ɓooyii seeda, on n̄jiyataa kam e so ɓooyii seeda kasen, n̄jyon kam», o wii kasen «sabi mi jahoowo to Baabiraado»?

<sup>18</sup> Be mbii:

—«So ɓooyii seeda», kodum d̄um firritata? Min paamaali ko o wii koo.

<sup>19</sup> Nde Iisaa anndunoo eɓe njidi lamndaade d̄um ndee, wii ɓe:

—Odon lamndondira maanaa haala am kaa: «So booyii seeda on njiyataa kam, so booyii seeda kasen, njiyon kam.» <sup>20</sup> Mido haalana on goonga: onon, on mboyan, on mboytoto, tawee aduna oo ana seyii. On cunlan, kaa sunu mon waylitoto seyo. <sup>21</sup> So debbo ana n̄aywa, mo sunlan sabi wakkati makko warii. Kaa so cukalel ngel rimaama, o miccitataako naawalla n̄atawere makko, no seyo makko foti heewde dow aduna oo hebii kodo. <sup>22</sup> Onon duu hono non cunlir-don jooni, kaa mi yiitan on kasen, on ceyoto, fay gooto waawaa bonnude seyo mon. <sup>23</sup> Nannde nden, on lamndataako kam fay huunde. Mido haalana on goonga: huunde fuu ko n̄aagi-don Baabiraado oo, hokkiran on saabe am. <sup>24</sup> Faa jooni, walaa fuu ko n̄aagori-don saabe am. N̄aagee, on keban, yalla seyo mon ana hibba.

### *No Iisaa jaalorii aduna*

<sup>25</sup> —Ko kaalan-mi on jooni koo yo haala hippaaka. Wakkati waran, wakkati mo mi hippataa haala. Nden kaa mi haalanan on haala Baabiraado faa laaḅa. <sup>26</sup> Nannde nden on n̄aagorto Laamdo saabe am. Mi wiyaali mido n̄aaganoo on Baabiraado, <sup>27</sup> sabi Baabiraado e hoore mum ana yidi on. O yidirii on saabe odon njidi kam, on ngoondinii to Laamdo iwru-mi. <sup>28</sup> Mi iwii to Baabiraado, mi warii e aduna. Jooni mido dala aduna oo, mi hootana Baabiraado.

<sup>29</sup> Taalibaabe makko mbii mo:

—Jooni kaa, a haalii faa laaḅi, walaa fuu ko kippu-daa hen. <sup>30</sup> Jooni kaa, min anndii walaa

fuu ko a anndaa, fay gooto hasindinaa e lamndaade ma. Dum saabii so min ngoondini a iwdo to Laamdo.

<sup>31</sup> Iisaa jaabii 6e:

—Jooni, on ngoondinii naa? <sup>32</sup> Wakkati oo ana wara, o warii jooni, do on fuu caakoto-don, homo fuu hoota suudu mum, njoppon kam mi teeldo. Kaa mi wanaa teeldo, sabi Baabiraado oo ana wondi e am. <sup>33</sup> Mi haalanii on dum, yalla odon kemra jam e am. Odon ngondi e torra ley aduna oo. Kaa ceyo-don, miin, mi jaalike aduna oo!

## 17

### *No Iisaa duworii saabe taalibaa6e mum*

<sup>1</sup> Nde Iisaa waajinoo waajuuji dii ndee, tiggittii kammu, wii:

—Baabiraado, wakkati oo warii, teddin Biya, yalla Biya oo duu ana teddine. <sup>2</sup> Sabi a hokkii mo baawde dow neddo fuu, yalla omo hokka been 6e ndokku-daa mo 6ee fuu nguurndam nduumiidam. <sup>3</sup> Nguurndam nduumiidam woni 6e annde, aan Laamdo goongaraajo gooto oo, 6e annda Iisaa Almasiihu mo nel-daa oo. <sup>4</sup> Mi teddinii ma e dow leydi ndii, mi yottinii golle mo ndokku-daa kam mi golla oo. <sup>5</sup> Jooni kaa, Baabiraado, teddinam teddeengal ngal njoginoo-mi do maa doo gila aduna oo tagaaka ngal.

<sup>6</sup> Yim6e 6e ndokku-daa kam e aduna oo 6ee, mi 6annginanii dum'en innde maa. Aan jey 6e, a hokkii kam 6e, e6e njokki konngol maa. <sup>7</sup> Jooni kaa, 6e anndii ko ndokku-daa kam koo fuu to maa iwi, <sup>8</sup> sabi mi haaltanii 6e haalaaji di kaalan-daa

kam dɪi, 6e njaɓii dɪ. Be keɓii tayoral to maada iwrumi, 6e ngoondinii aan neli kam. <sup>9</sup> Mido jaagore saabe maɓɓe. Mi jaagortaako saabe aduna oo, mido jaagoroo saabe 6e ndokku-ɗaa kam 6ee, sabi aan jey 6e. <sup>10</sup> Be njeɓ-mi fuu, aan jey, 6e njeɓ-ɗaa fuu, miin jey. Mi teddiniraama saabe maɓɓe. <sup>11</sup> Kamɓe, 6e keddoto e aduna oo, kaa miin, mi heddataako e makko. To maa njahan-mi. Aan Baabiraado Ceniido, reenir 6e baawɗe maada ɗe ndokku-ɗaa kam ɗee, yalla eɓe laatoo gooto hono no men nii. <sup>12</sup> Nde ngondunoo-mi e maɓɓe ley aduna oo ndee, mi reenirii 6e baawɗe maa ɗe ndokku-ɗaa kam ɗee, mi tiidii e maɓɓe. Fay gooto majjaali so wanaa yiitenke oo, yalla ko sappaa e Binndi dɪi koo ana tabita. <sup>13</sup> Jooni kaa mido wara to maa. Mido haala dɪi haalaaji gila mido heddii e aduna oo tafon, yalla seyo am ana hiɓɓa e maɓɓe. <sup>14</sup> Mi yottinii 6e konngol maa. Aduna oo wajii 6e, sabi 6e njeyaaka e makko, hono no miin duu mi jeyiraaka e makko nii. <sup>15</sup> Mi jaagaaki ittaa 6e e aduna oo, kaa mido jaage ndeenaa 6e e Ibiliisa. <sup>16</sup> Be njeyaaka e aduna oo, hono no miin duu mi jeyiraaka e makko nii. <sup>17</sup> Sennir 6e goonga maa. Konngol maa woni goonga. <sup>18</sup> Hono no nelir-ɗaa kam e oo aduna nii, miin duu non nelir-mi 6e e makko. <sup>19</sup> Mido sennira hoore am saabe maɓɓe, yalla kamɓe duu eɓe laatoo senniraabe goonga.

<sup>20</sup> Wanaa saabe maɓɓe tan jaagorto-maa-mi. Mido jaagoroo duu saabe 6een goondinirɓe kam waajuuji maɓɓe, <sup>21</sup> yalla 6e fuu eɓe laatoo gooto. Hono no aan Baabiraado laatori-ɗaa e am, miin duu mido e maa nii, yalla kamɓe duu eɓe laatoo gooto e men, yalla aduna oo ana goondina aan neli

kam. <sup>22</sup> Mi wadani ɓe teddeengal ngal ngadan-ɗaa kam ngal, yalla eɓe laatoɗo gooto, hono no laatori-den gooto nii. <sup>23</sup> Miin mido e maɓɓe, aan ada e am, yalla ngootummaaku maɓɓe ana hiɓɓa, yalla aduna oo ana annda aan neli kam, mo annda duu ada yidi ɓe hono no njidir-ɗaa kam nii. <sup>24</sup> Baabiraado, mido yidi ɓe ndokku-ɗaa kam ɓee ngonda e am nokku fuu do tawaa-mi, yalla eɓe njiya teddeengal ngal ngadan-ɗaa kam ngal sabi a yidii kam gila aduna oo diidaaka.

<sup>25</sup> Baabiraado poocciido, aduna oo anndaa ma, kaa miin noo mido anndu maa, ɓee doo ana anndi aan neli kam. <sup>26</sup> Mi anndinii ɓe ko ngon-ɗaa, mi ɓeydan anndinde ɓe, yalla jilli njid-ɗaa kam dii ana tawee e maɓɓe, miin duu mi tawee e maɓɓe.

## 18

### *No Iisaa nanngiraa*

<sup>1</sup> Nde Iisaa duworinoo nii ndee, yaadi e taalibaabe mum ootoo banngɗe callugol biyeteengol Kedoron. ɓe naati ton e nokku keewɗo leɗɗe.

<sup>2</sup> Yahuuda jammbootooɗo mo oo ana anndi nokku oo, sabi Iisaa e taalibaabe mum ana moobotonoo ton sanne. <sup>3</sup> Yahuuda ardii oorngal sordaasi'en e gollooɓe iwruɓe to hooreeɓe yottinooɓe sadaka e Farisa'en. ɓe ngari ton, eɓe njogii cunkume kuɓɓooje e lampaaji e kaɓorɗe. <sup>4</sup> Nde wonnoo Iisaa ana anndi ko fa'i warde e mum fuu, sakkirii ɓe, wii:

—Homo tewtaton?

<sup>5</sup> ɓe njaabii mo:

—Iisaa Nasaraatunke oo.

O wii ɓe:



—Miin woni kanko!

Yahuuda jammbotooɗo mo oo duu ana dardii e maɓɓe. <sup>6</sup> Nde Iisaa wiinoo «Miin woni kanko» ndee, ɓe njaari cagga-caggarde ɓe caami e leydi.

<sup>7</sup> Iisaa lamndii ɓe kasen:

—Homo tewtaton?

Be njaabii:

—Iisaa Nasaraatunke oo.

<sup>8</sup> Iisaa wii ɓe:

—Mbii-mi on, miin woni kanko! So miin tewtaton, accee ɓee kaa njaha.

<sup>9</sup> Non dum laatorii, yalla haala Iisaa kaa ana tabita: «Mi majjoraaka fay gooto e ɓe ndokkuɗaa kam ɓee.» <sup>10</sup> Simon Piyeer ana joginoo kaafaawi, soorti ki, soppi golloowo Jottinoowo Sadaka Mawɗo e nowru naamru faa ndu tayi. Golloowo oo ana wiyeer Malkus. <sup>11</sup> Nden Iisaa wii Piyeer:

—Soornu kaafaawi maa kii e njaro mum. Ada miili mi yarataa horde bone nde Baabiraado hokki kam ndee naa?

<sup>12</sup> Don sordaasi'en e kaananke mum e gollanoobe hooreeɓe Yahuudiyankooɓe nanngi Iisaa, kaɓɓi dum. <sup>13</sup> Be nafi mo to Annas tafon. Annas yo esii Kayafas laatiido Jottinoowo Sadaka Mawɗo ley nden hitaande. <sup>14</sup> Kanko Kayafas oo dawrannoo hooreeɓe Yahuudiyankooɓe dabare, wii: ko ɓuri moyyude e yimɓe lejol ngol, nedɗo gooto maayana ɓe.\*

### *No Piyeer wafi so yankiri Iisaa*

<sup>15</sup> Simon Piyeer e taalibbo godɗo njokkitii Iisaa. Taalibbo oo ana anndondiri e Jottinoowo Sadaka

\* **18:14** Yuhanna 11.49-50

Mawɗo oo, ɗum wadi so o heɓi naaddude e Iisaa galle mawɗo hooreeɓe yottinoobe sadaka oo.

<sup>16</sup> Piyeer kaa, darii damal sella too. Taalibbo anndondirdo e Jottinoowo Sadaka Mawɗo oo, yalti haaldi e debbo doomoowo damal ngal oo, naanni Piyeer. <sup>17</sup> Korɗo doomoowo damal oo lamndii Piyeer:

—Aan nee, a wanaa gooto e taalibaaɓe gorko oo naa?

Piyeer jaabii mo:

—Mi wanaa!

<sup>18</sup> Nde wonnoo jaangol ana heewi, gollooɓe e doomoobe kuɓbiino yiite ana yuwloo. Piyeer duu dardii e maɓɓe ana yuwloo.

*No mawɓe diina cariri Iisaa*

<sup>19</sup> Nden Jottinoowo Sadaka Mawɗo oo lamndii Iisaa haala taalibaaɓe mum e waaju mum. <sup>20</sup> Iisaa jaabii mo:

—Mi ɓannginanii aduna oo waaju am. Wakkati fuu mido waajoo ley cuudi baajordi e ley Suudu Dewal Mawndu to Yahuudiyankooɓe fuu kawrititta too. Walaa fuu ko kaaldu-mi cuu-cuukka. <sup>21</sup> Ko lamndorto-ɗaa kam? Lamnda ɓeen hettindiiɓe kam. Kamɓe kaa, eɓe anndi ko mbaajii-mi koo.

<sup>22</sup> Nde Iisaa haalnoo ɗum ndee, gooto e doomoobe ɓee fii mo banaawo, wii:

—Nii jaaborto-ɗaa Jottinoowo Sadaka Mawɗo oo naa?

<sup>23</sup> Iisaa jaabii mo, wii:

—So ko boni mbii-mi, haalanam ko boni e majjum. So tawii ko moyyi mbii-mi, ko saabii so pii-ɗaa kam?

<sup>24</sup> Nden Annas neldi mo to Kayafas Jottinoowo Sadaka Mawdo oo, omo habbii.

*No Piyeer wadi so yankiri Iisaa kasen*

<sup>25</sup> Simon Piyeer ana darinoo ton ana yuwloo. Faa 6e mbii mo:

—Aan, a wanaa gooto e taalibaa6e makko 6ee naa?

O yeddi, o wii:

—Mi wanaa!

<sup>26</sup> Gooto e gollanoo6e Jottinoowo Sadaka Mawdo oo, sakiike mo Piyeer tayunoo nowru muudum oo, wii:

—Mi yiidaalino ma e makko ley nokku keewdo ledde too naa?

<sup>27</sup> Piyeer yeddi kasen, e oon wakkati fuu, ndon-toori joggini.

*No Iisaa sariraa yeeso Pilaatu*

<sup>28</sup> Caggal dum, 6e itti Iisaa to Kayafas gila beete kecco, 6e nabi mo to hu6eere goforneer oo. Na6u6e mo 6ee naataali hu6eere ndee, sabi so 6e naatii nde, 6e coban, 6e jaamataa ndeendi iidi Paska ndii. <sup>29</sup> Pilaatu, goforneer oo, tawoyi 6e sella too, wii:

—Kodum ngullaniri-don oo gorko?

<sup>30</sup> Be njaabii mo:

—Sinndo o gollaalino ko boni, min ngaddataano mo ga maa.

<sup>31</sup> Nden Pilaatu wii 6e:

—Na6ee mo, cardon mo sariya moodon.

Yahuudiyankoo6e 6ee njaabii:

—Min ndu6anaaka warde fay gooto.

<sup>32</sup> Nii haala ka Iisaa haalnoo haala maayde mum kaa tabitiri. <sup>33</sup> Pilaatu naatti galle mum, noddi Iisaa, wii dum:

—Aan woni kaananke Yahuudiyankooፎe oo naa?

<sup>34</sup> Iisaa jaabii mo:

—Aan e hoore maa wii non naa wobፎe narru-daa?

<sup>35</sup> Pilaatu jaabii mo:

—Miin, mi Yahuudiyanke naa? Ko ngadu-daa so leፎol maa e hooreፎe yottinoፎe sadaka ngaddu maa ga am?

<sup>36</sup> Iisaa jaabii:

—Laamu am jeyaaka e oo aduna. Sinndo omo jeyanoo e oo aduna, golloፎe am kaፎotono pati mi naata juude hooreፎe Yahuudiyankooፎe. Kaa jooni laamu am oo wanaa mo doo.

<sup>37</sup> Nden Pilaatu wii mo:

—Ndennoo, a kaananke?

Iisaa jaabii:

—No mbii-daa nii, mi kaananke. Walaa fuu ko ndimiraa-mi so ngar-mi ley aduna oo so wanaa faa mi seetoo goonga. Neddo fuu jiddo goonga, ana nana daande am.

<sup>38</sup> Pilaatu wii mo:

—Goonga? Kodum woni goonga?

Nde o haalnoo dum ndee, o yalti kasen, o taw-toyi Yahuudiyankooፎe ፎee to sella too, o wii ፎe:

—Mi heፎaali feloore fay wootere e makko. <sup>39</sup> Kaa ley aada moodon, iidi Paska fuu mido yoppitana on kasunke gooto. Odon njidi mi yoppitana on kaananke Yahuudiyankooፎe oo naa?

<sup>40</sup> Be fuu ፎe ngulli, ፎe mbii:

—Wanaa oo, Barabas min njidi.

Barabas nee yo janoowo.

## 19

<sup>1</sup> Nden Pilaatu nanngi Iisaa, yamiri fiyee dorri.

<sup>2</sup> Sordaasi'en 6ee caɗi tenngaade gi'e, kippi e hoore makko, 6oorni mo burmusuure wodeere.\* <sup>3</sup> Be 6attitii mo, e6e mbiya:

—Sadi, kaananke Yahuudiyankoo6e!

E6e piya mo banaaje. <sup>4</sup> Pilaatu yalti kasen, wii Yahuudiyankoo6e 6ee:

—Mi yaltinan mo faa anndon mi he6aali feloore fay wootere e makko.

<sup>5</sup> Non Iisaa yaltinaa ana hippii tenngaade gi'e ndee, ana 6oornii saaya mbodeewa kaa. Pilaatu wii 6e:

—Gorko oo annii!

<sup>6</sup> Nde hooree6e yottinoo6e sadaka e doomoo6e 6ee njiinoo mo ndee, ngulli mbii:

—Tontu mo e leggal bardugal! Tontu mo e leggal bardugal!

Pilaatu wii 6e:

—Nanngée mo onon tonton mo, sabi miin kaa, mi he6aali feloore e makko.

<sup>7</sup> Yahuudiyankoo6e njaabii mo:

—O luuttii sariya amen. E ley sariya amen oo kaa waajibi o waree, sabi o wadii hoore makko o Bii Laamdo.

<sup>8</sup> Nde Pilaatu nannoo kaa haala ndee, kulol mum 6eydii. <sup>9</sup> O naatti hu6eere ndee kasen o wii Iisaa:

—Aan, hoto iwataa?

---

\* **19:2** Wakkati Iisaa, burmusuure wodeere yo saaya ka kaananke 6oornotoo.

Iisaa jaabaaki mo fay huunde. <sup>10</sup> Nden Pilaatu wii mo:

—Miin muroto-daa naa? Tama a anndaa mido waawi yoppitidde ma, mido waawi tontude ma?

<sup>11</sup> Iisaa jaabii mo:

—So wanaa Laamdo hokku maa baawde, a waawaano e am fay huunde. Dum saabii so gattudo kam e junngo maa oo bur maa jinjinaade.

<sup>12</sup> Gila nden Pilaatu ana ndaara yoppitinde mo. Dum saabii so Yahuudiyankooḅe ana ngulla, ana mbiya:

—So nii a yoppitii mo, a wanaa gido kaananke Roma mawdo oo. Neddo fuu gadudo hoore mum kaananke yo gano kaananke Roma.

<sup>13</sup> Nde Pilaatu nannoo dii haalaaji ndee, yaltini Iisaa, joodii dow joodorgal sariya, nokku biyeteedo Dinngira Kaaye (e ibaraninkoore omo wiyee Gabbata). <sup>14</sup> Nden yo jannde lanndinal iidi Paska, wakkati hakkunde naange. Pilaatu wii Yahuudiyankooḅe:

—Kaananke moodon annii!

<sup>15</sup> Be nduki semmbe:

—War mo! War mo! Tontu mo e leggal bardugal! Pilaatu jaabii:

—Mi tonta kaananke moodon oo naa?

Hooreeḅe yottinooḅe sadaka ḅee mbii:

—Min ngalaa kaananke ko wanaa kaananke Roma mawdo oo.

<sup>16</sup> Nden o hokki ḅe Iisaa faa ḅe tontoya dum.

*No Iisaa tontiraa dow leggal bardugal*

Nii ḅe nanngi Iisaa, ḅe nabi dum. <sup>17</sup> Iisaa yalti ana roondii leggal mum bardugal faa yottii nokku biyeteedo Laalagal Hoore (e

ibaraninkoore omo wiyee Golgata). <sup>18</sup> Don 6e tontidi mo e didon wo66e: oo nano, oo naamo, Iisaa ana lommbii. <sup>19</sup> Pilaatu winndi e alluwal: IISAA NASARAATUNKE OO, KAAANANKE YAHUUDIYANKOOBE. O yamiri ngal takkee e leggal bardugal ngal. <sup>20</sup> Yahuudiyankoo6e heew6e njanngii binndi dii sabi do Iisaa tontaa doo woddaa ngalluure ndee. Alluwal ngal winndaama e ibaraninkoore e yunaninkoore e romankoore. <sup>21</sup> Nden hooree6e yottinoo6e sadaka 6ee mbii Pilaatu:

—Pati winndu: «Kaananke Yahuudiyankoo6e», winndu: «o wii kanko woni kaananke Yahuudiyankoo6e».

<sup>22</sup> Pilaatu jaabii:

—Ko mbinndu-mi koo winndaama, tilike.

<sup>23</sup> Nde sordaasi'en 6ee tilinoo tontude Iisaa ndee, pecci kaddule makko pecce nay. Homo fuu 6ami feccere mum. Be 6ami saaya makko duu. Saaya kaa walaa jootol. Ka fuu ka lefol gootol.

<sup>24</sup> Sordaasi'en 6ee kaaldi:

—Pati ceeken saaya kaa. Ngaden ka urwa, yeewen ke6oowo ka.

Dum wadii, yalla ko sappaa e Binndi dii koo ana tabita:

«Be peccii kaddule am hakkunde ma66e,

6e ngadii saaya am urwa.»<sup>†</sup>

Dum sordaasi'en 6ee ngadi.

<sup>25</sup> Inna Iisaa, e sakiike mum debbo, Mariyama jom suudu Kolopa, e Mariyama mo Magdala ana ndarii bannge leggal ngal Iisaa tontaa e mum ngal.

<sup>†</sup> 19:24 Jabuura 22.19

<sup>26</sup> Iisaa yii inna mum e taalibbo mum korsudo oo ana ndarodii, wii inna mum:

—Inna, fiya annii!

<sup>27</sup> Nden o wii taalibbo oo:

—Inna maa, annii.

Gila nden taalibbo oo naʼi Mariyama galle mum.

*Haala maayde Iisaa*

<sup>28</sup> Caggal dum, Iisaa anndi walaa fuu ko heddi. Yalla ko Binndi dii mbii koo ana tabita, o wii:

—Mi domdii!‡

<sup>29</sup> Mbulku keewdo biineegiri ana wonnoo don. Be cuuwi liccere e biineegiri oo, 6e kaʼbi e loocol hisopiyaawol, 6e cukki e hunduko makko. <sup>30</sup> Nde Iisaa buuccinoo biineegiri oo ndee, wii:

—Tilike!

O turi hoore, o dali aduna. <sup>31</sup> Nden yo janne lanndinal iidi. Hooreeʼe Yahuudiyankooʼe ndaardi Pilaatu yalla korre tontaabe 6ee ana kelee, 6een 6amtee, pati terde dee keddo e ledde dee jalaande fowteteende. Sabi jalaande ndee yo teddunde. <sup>32</sup> Non sordaasi'en 6ee ngari, keli korre worʼbe didon tontidanooʼe e Iisaa 6ee. <sup>33</sup> Kaa nde 6e njottinoo Iisaa ndee, 6e tawi mo maayii. Dum saabii 6e kelaali korre makko. <sup>34</sup> Kaa gooto e sordaasi'en 6ee yuwi Iisaa labbo e wuttuldu. Don yiyam e ndiyam mbaacii. <sup>35</sup> Neddo ceettiido dum oo yii dum. Seedaaku makko duu ana sella. Kaaldo oo ana anndi haalii goonga, yalla onon duu, odon ngoondina. <sup>36</sup> Dum fuu wadii, yalla ko Binndi dii mbii koo ana tabita:

«Fay gootal e gi'e makko helataake.»§

‡ 19:28 Jabuura 22.16 § 19:36 Pergu 12.46; Jabuura 34.21



<sup>37</sup> Di mbii kasen:

«Be njiitan oon mo 6e njuwnoo oo.»\*

### *No tew Iisaa waɗiraa e yanaande*

<sup>38</sup> Caggal mum, Yuusufu Arimatiyanke ndaardi Pilaatu yalla omo 6amta tew Iisaa oo. Pilaatu jaɓani mo. O 6amti oon. Tawi Yuusufu oo yo taalibbo Iisaa e cuucuukka, sabi omo hulanoo hooreeɓe Yahuudiyankooɓe. <sup>39</sup> Nikodemus jaanoodo to Iisaa jemma oo duu wari, o jillondiri uurdijji mbiyeteedi miiri e alo'e o waddori. Edum yaha e kilooji capantati e didi. <sup>40</sup> Non 6e 6amti tew Iisaa, 6e nguji mo uurdi ndii, 6e ngadi mo e kasanke hono no Yahuudiyankooɓe mboowiri waɗude fade mum'en irde maaydo nii. <sup>41</sup> Nokku keewdo ledde ana wonnoo do Iisaa tontanoo doo. Yanaande heyre ana ley nokku oo, do fay gooto meedaali watteede. <sup>42</sup> Dum hawri e wakkati landinal Yahuudiyankooɓe, tawi yanaande ndee ana 6adii, dum wadi so 6e ndesi Iisaa don.

## 20

### *No Iisaa immintiniraa*

<sup>1</sup> Nannde alan, Mariyama mo Magdala hujji, yehi to yanaande too. O tawi haayre uddiranoonde yanaande ndee tallitaama. <sup>2</sup> O dogi, o yehi to Simon Piyeer e taalibbo mo Iisaa horsinnoo oo, o wii 6e:

—Be ittii Moobbo oo e yanaande ndee, mi andaa fuu do 6e ngadi mo.

<sup>3</sup> Piyeer e taalibbo oo njalti, njehi to yanaande too. <sup>4</sup> E6e ndoga ko 6e mbaawi fuu. Taalibbo

---

\* **19:37** Jakariyaa 12.10

oo dadi Piyeer, adii dum e yanaande ndee. <sup>5</sup> O yuurnii, o yii kasanke oo yo bolo, kaa o naataali. <sup>6</sup> Simon Piyeer, kaɗum kaa yottii fuu, naati, tawi kasanke oo ana joodii. <sup>7</sup> Pilkol pilkanoongol e hoore Iisaa ngol tawdaaka e kasanke oo, ngol tawaama engol sowii feere maggol. <sup>8</sup> Nden taalibbo ardinoodo warde oo, kaɗum duu naati, yii, goondini. <sup>9</sup> Tawi ɓe paamaano tafon ko Binndi dɗii mbii koo, Iisaa yo immitintooɗo. <sup>10</sup> Caggal mum, taalibaaɓe dɗon ɓee kooti to mum'en.

*No Iisaa ɓanngirani Mariyama mo Magdala*

<sup>11</sup> Kaa Mariyama ana darii doo damal yanaande doo, ana woya. O turii, o yuurnii ley yanaande ndee. <sup>12</sup> O yii malaa'ika'en dɗon ɓe kaddule daneeje ana njoodii doo tew Iisaa oo resanoo doo, gooto doo hoore doo, goddo oo to koyde too.

<sup>13</sup> Malaa'ika'en ɓee mbii mo:

—Banndam debbo, kodum mboyataa?

O jaabii ɓe:

—Be ittii Moobbo am doo, mi anndaa fuu to ɓe ndesi dum.

<sup>14</sup> Nde o haalnoo kaa haala ndee, o yeecitii, o yii Iisaa ana darii, kaa o annditaali dum. <sup>15</sup> Iisaa wii mo:

—Banndam debbo, kodum mboyataa? Homo tewtataa?

Mariyama miili golloowo nokku oo haaldata e mum, wii oon:

—Gido, so aan itti mo doo, haalanam doo ndesuɗaa mo, faa mi ɓamta mo.

<sup>16</sup> Iisaa wii mo:

—Mariyama!

O yeecitii, o wii e ibaraninkoore:

—*Rabbunii!*

(Dum woni «Moobbo».)

<sup>17</sup> Iisaa wii mo:

—Pati memam, sabi mi ḡabbitaali to Baabiraado am tafon. Yaa to sakiraaḡe am, mbiyaa ḡe mi ḡabbitan to Baabiraado am, Baabiraado mon, Laamdo am, Laamdo mon.

<sup>18</sup> Mariyama mo Magdala martinoyi taalibaaḡe ḡee kumpa, wii ḡe:

—Mi yii Moobbo oo.

O haaltani ḡe ko Iisaa haalani mo koo fuu.

*No Iisaa ḡanngirani taalibaaḡe mum*

<sup>19</sup> Nde kiikiide alan warnoo ndee, taalibaaḡe Iisaa coki baafal dow hoore mum'en nokku do ḡe kawriti doo, saabe kulol hooreeḡe Yahuudiyankooḡe. Nden Iisaa wari darii hakkunde maḡḡe, wii ḡe:

—Onon e jam!

<sup>20</sup> Nde o jowtunoo ḡe ndee, o holli ḡe nebbe juude makko e wuttuldu makko. Taalibaaḡe ḡee ceyii nde njii Joomiraado oo ndee. <sup>21</sup> Nden Iisaa wii ḡe kasen:

—Onon e jam! Hono no Baabiraado neliri kam nii, neliran-mi on.

<sup>22</sup> Nde o haalnoo dii haalaaji ndee, o fuufi e maḡḡe, o wii:

—Njaḡḡee Ruuhu Ceniido! <sup>23</sup> Mo njaafi-don luutti mum, yaafaama di, mo on njaafaaki luutti mum, yaafataake.

*No Iisaa ḡanngirani Tomaa*

<sup>24</sup> Kaa Tomaa noddirteedo Funeeru, gooto e sappo e didon ḡee, walaano don nde Iisaa ḡanngunoo hakkunde maḡḡe ndee. <sup>25</sup> Taalibaaḡe ḡee mbii mo:

—Min njii Moobbo men!

O jaabii 6e:

—So mi yiyaali batte tontande dee e nebbe makko, mi wada fedeendu am e majje, mi wada junngo am e wuttuldu makko, abada mi goondintaa.

<sup>26</sup> Yontere wootere caggal mum, taalibaa6e 6ee kawriti kasen. Tomaa ana wondi e ma66e. Baafe dee fuu ana cokii. Iisaa 6anngi, darii hakkunde ma66e, wii:

—Onon e jam!

<sup>27</sup> O wii Tomaa:

—Waddu doo fedeendu maa, yeew juude am, waddu junngo maa, wadu ngo e wuttuldu am. Sel sikkitaade, goondin tan.

<sup>28</sup> Tomaa jaabii, wii mo:

—Joomiraado am, Laamdo am.

<sup>29</sup> Iisaa wii mo:

—Saabe a yii kam ngoondinir-daa. Been 6e njiyaali kam so ngoondini, mbelii hoore.

### *Haala faandaa dewtere ndee*

<sup>30</sup> Iisaa wadii yeeso taalibaa6e mum kaayde godde keewde de mbinndaaka ley ndee dewtere.

<sup>31</sup> Dee doo mbinndaama, yalla odon ngoondina Iisaa woni AlmasiihuBii Laamdo oo, yalla so on ngoondinii, odon kebira nguurdam saabe makko.

## 21

### *No Iisaa 6anngirani taalibaa6e mum njeddon*

<sup>1</sup> Caggal dum, Iisaa 6annganii taalibaa6e mum 6ee kasen sera weendu Tiberiyas. Annii no mo 6anngiri: <sup>2</sup> Simon Piyeer e Tomaa noddirteedo

Funeeru oo e Natanayel mo Kaana leydi Galili e 6i66e Jebede wor6e 6ee e taalibaa6e didon wob6e, 6e fuu e6e tawdanoo ton. <sup>3</sup> Simon Piyeer wii 6e:

—Mi yahan awgal.

Be mbii mo:

—Minen duu, min njaadan e maa.

Don e don 6e njalti, 6e naatoyi laana. Oon jemma, 6e ke6aali fay huunde. <sup>4</sup> Nde fajiri feccii ndee, Iisaa darii dow danjeere ndee, kaa taalibaa6e 6ee annditaali dum Iisaa. <sup>5</sup> O wii 6e:

—Sukaabe, odon jogii ko jaametee naa?

Be mbii:

—Min ngalaa!

<sup>6</sup> O wii 6e:

—Tippee bubbol ngol bannge jaamo laana kaa, on ke6an.

Non 6e tippii ngol. Be ke6i liddi faa 6e ndonki suutude ngol. <sup>7</sup> Taalibbo mo Iisaa horsini oo wii Piyeer:

—Dum Moobbo men!

Nde Simon Piyeer nannoo dum moobbo mum'en ndee, 6oornii saaya mum, sabi mo 6oortinoodo ka, mo fiyii e ndiyam dam. <sup>8</sup> Taalibaa6e heddiibe 6ee ngaddi laana kaa, ana ndaasa bubbol keewngol liddi ngol. Be ngod6oraaki danjeere ndee kinaa ko waarata e meeturuuji teemedere. <sup>9</sup> Nde 6e yeentunoo ndee, 6e njii liddi ana pawii dow yul6e yiite, 6e njii buuru duu. <sup>10</sup> Iisaa wii 6e:

—Ngaddee yoga e liddi di nanngu-don jooni dii.

<sup>11</sup> Simon Piyeer naati laana kaa, foodi bubbol ngol, yenjini. Ngol keewngol liddi mawdi. Liddi dii yo teemedere e capande joy e tati. No di poti

heewde nii fuu, bubbol ngol seekaaki. <sup>12</sup> Iisaa wii 6e:

—Ngaree, jaamee!

Nde wonnoo 6e fuu 6e anndii dum Joomiraado, fay gooto e taalibaa6e 6ee lamndaaki mo «Aan homo?» <sup>13</sup> Nden Iisaa wari, 6ami buuru e liddi, hokki 6e. <sup>14</sup> Ngol woni cilol tata6ol ko Iisaa 6annгани taalibaa6e mum caggal immitagol mum.

*No Iisaa haaldiri e Piyeer*

<sup>15</sup> Nde 6e tayunoo kooyol ndee, Iisaa wii Simon Piyeer:

—Simon 6ii Yuhanna, a 6uraa 6ee doo yidude kam naa?

O jaabii:

—Goonga, Moobbo, ada anndi mido yidu maa.

Iisaa wii mo:

—Tiidu e baaloy am!

<sup>16</sup> Iisaa wii mo kasen:

—Simon, 6ii Yuhanna, ada yidi kam naa?

O jaabii:

—Sanne, Moobbo, ada anndi mido yidu maa!

Iisaa wii mo:

—Tiidu e baali am!

<sup>17</sup> Iisaa wii mo kasen:

—Simon, 6ii Yuhanna, ada yidi kam naa?

Piyeer sunaa sabi jooni woni cilol tata6ol ko Iisaa wii mo «Ada yidi kam naa?» Piyeer wii mo:

—Joomiraado, ada humpitii huunde fuu, ada anndi mido yidu maa.

Iisaa wii mo:

—Tiidu e baali am! <sup>18</sup> Mido haalane goonga, e njokollaaku maa a 6oornike kaddule maa, a yehii to njid-daa fuu. Kaa nde a naywii, a foocan juude maa, goddo 6oorne de, nabe to a yidaa.

19 E dñi haalaaji Iisaa sapporii no Piyeer maayrata e no teddinirta Laamdó. Nde o haalnoo ñum ndee, o wii ñum:

—Jokkam!

*No Iisaa haaliri haala taalibbo mum korsudo oo*

20 Piyeer yeecitii, yii taalibbo mo Iisaa horsini oo ana jokki e mum'en. Kajum woni naayinoodo e Iisaa nde ñe kirtotonoo ndee, so wii: «Moobbo, homo woni jammbotoodo ma oo?»

21 Nde Piyeer yiinoo korsudo oo ndee, wii Iisaa:

—Moobbo, hono oo nee wattinirta?

22 Iisaa jaabii mo:

—So mido muuyani mo nguurndam faa nde ngartu-mi, kodum hillu maa hen? Aan kaa, jokkam tan.

23 Ngol konngol saakii hakkunde goondinñe Iisaa fuu: «Taalibbo oo maayataa.» Kaa Iisaa wiyaali mo maayataa, ko o wii dee: «So mido muuyani mo nguurndam faa nde ngartu-mi, kodum hillu maa hen?»

24 Oo taalibbo seettii dee kulle so winndi ñe, eden anndi duu seedaaku makko oo yo goonga.

*Timmooñe dewtere ndee*

25 Iisaa wadii kudde godde keewde kasen. So ñe mbinndiranooma gootel gootel, mido miila dee dewte mbaawataano heyude e aduna oo.

## **Aadi keyri: linjiila iisaa almasiihu New Testament in Fulfulde, Maasina**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Maasina Fulfulde (Fulfulde, Maasina)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

### **Copyright Information**

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

### **The New Testament**

in Fulfulde, Maasina

**© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.



2015-03-17

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files  
dated 29 Jan 2022

680239a9-8aa6-5bc3-b42f-dc560bee09b8